

II. LÆRERE OG ANDRE VIDENSKABELIGE TJENESTEMÆND SAMT CENSORER

a. *Afgang og udnævnelser m. v.*

Oversigt for året 1944-45.

DET TEOLOGISKE FAKULTET

Efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor bifaldt ministeriet under 14. maj 1946, at det under hensyn til de foreliggende ganske særlige forhold blev tilladt ekstraordinær professor i missionshistorie Lorenz Bergmann, der den 4. juli 1945 var fyldt 70 år, at forblive i sit embede indtil 1. september 1947, idet ministeriet dog tilføjede, at yderligere udskydelse af professor Bergmanns afskedigelse udover det nævnte tidspunkt ikke ville kunne forventes, jfr. universitetets årbog for 1944-45, side 8 (j. nr. 158/45).

På tjenestemandsløven af 6. juni 1946 blev docenturet i det ny testaments eksegeese omdannet til et professorat i samme fag, se nedenfor side 42.

Under hensyn til den fortsatte ledighed i docenturet i det nye testamente bifaldt ministeriet under 5. december 1945 efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at der af universitetets konto 7. Vikarudgifter blev afholdt et beløb af 500 kr. som honorar til forhv. professor ved Oslos universitet, dr. theol. Lyder Brun for afholdelsen af 3 forelæsninger på universitetet for teologiske studerende over et nytestamentligt emne i efterårssemestret 1945. Endvidere blev en del af den til docenturet henlagte undervisning såvel i efterårssemestret 1945 som i forårssemestret 1946 overtaget af docent, dr. phil. Søren Holm og forhv. forstander for Diakonissestiftelsen, dr. theol. L. J. Koch; som vederlag for denne undervisning blev der tillagt hver af dem et honorar af 1200 kr. for hvert semesters undervisning, således at beløbene til docent Holm blev afholdt af universitetets konto 7. Vederlag een gang for alle og beløbene til forstander Koch af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 191/40).

Under professor, dr. theol. J. Nørregaards forfald på grund af varetagelse af rektorforretningerne blev det i eksamensterminen vinteren 1945-46 overdraget universitetsadjunkt, cand. theol. Niels Knud Andersen at varetage en del af eksaminationen i kirkehistorie ved den

teologiske embedseksamen og herfor tillagt ham et vederlag på 100 kr. (j. nr. 199/46).

Under 8. april 1946 fornyede universitetets rektor cand. theol. Niels Knud Andersens ansættelse som universitetsadjunkt ved universitetet for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 (j. nr. 175/46).

Under 28. marts 1946 beskikkede ministeriet provst, dr. theol. Sv. A. Becker, fhv. forstander for Diakonissestiftelsen, dr. theol. L. J. Koch, biskop, dr. phil. C. Scharling, stiftsprovst, dr. theol. P. Brodersen og kgl. konfessionarius, provst, dr. theol. M. Neiiendam som faste censorer og sognepræst, dr. theol. Marius Hansen som censorsuppleant ved den teologiske embedseksamen for treåret 1. april 1946-31. marts 1949. Provst Sv. A. Becker beskikkedes tillige som formand for censorerne (j. nr. 83c/46).

Under 20. december 1945 meddelte ministeriet professor, dr. theol. K. E. Skydsgaard fritagelse for at holde forelæsninger og øvelser i forårssemestret 1946, for at han kunne gennemarbejde det dogmatiske stof i sammenhæng (j. nr. 3b/45).

Cand. theol. Carl Didier Gautiers ansættelse som assistent ved det teologiske laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. august 1946 (j. nr. 419a/46).

DET RETS- OG STATSVIDENSKABELIGE FAKULTET

Fhv. lektor og finanshovedbogholder Hans Bjarne afgik ved døden den 4. februar 1946; han var universitetslærer fra 1919 til 1945.

Under 29. juni 1945 blev der meddelt landsretssagfører Niels Alkil fornyelse af hans beskikkelse som lektor i obligationsrettens specielle del for et tidsrum af 2 år fra den 1. september 1945 at regne; under 20. maj 1946 blev der meddelt ham afsked fra stillingen efter ansøgning fra den 31. august 1946 at regne (j. nr. 232/45 og 339/46).

Under 29. juni 1945 blev der meddelt landsretssagfører Niels Klerk fornyelse af hans beskikkelse som lektor i selskabsret og søret for et tidsrum af 2 år fra den 1. september 1945 at regne (j. nr. 232/45).

Under 29. juni 1945 blev der meddelt mag. art Karl O. Christiansen fornyelse af hans beskikkelse som lektor i kriminologi for et tidsrum af 2 år fra den 1. september 1945 (j. nr. 232/45).

Under 22. oktober 1945 blev bankinspektør, lektor A. Eken beskikket som lektor i bogholderi og regnskabskritik for juridiske og statsvidenskabelige studerende for et tidsrum af eet år fra den 1. september 1945, se nedenfor side 43.

Under 22. oktober 1945 blev statsautoriseret revisor Poul Hansen beskikket som lektor i bogholderi og regnskabskritik for juridiske studerende for et tidsrum af eet år fra den 1. september 1945 at regne, se nedenfor side 43.

Under 23. august 1946 blev kst. byretsdommer W. E. v. Eyben beskikket som lektor i obligationsrettens specielle del for eet år fra den 1. september 1946 at regne, se nedenfor side 44.

Under 1. april 1946 blev der meddelt cand. polit. Jørgen Gelting fornyelse af hans beskikkelse som lektor i nationaløkonomi for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 225/46).

Under 10. april 1946 blev der meddelt cand. polit. Hans Brems fornyelse af hans beskikkelse som lektor i statsvidenskab for treåret 1. april 1946–31. marts 1949 (j. nr. 224/46).

Under 19. oktober 1945 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at lektor i statistik K. Vedel-Petersen blev optaget som medlem af den akademiske lærerforsamling (j. nr. 345/45).

Under 14. juni 1946 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at lektor i nationaløkonomi Jørgen Gelting og lektor i statsvidenskab Hans Brems blev optagne som medlemmer af den akademiske lærerforsamling (j. nr. 224/46).

Efter fakultetets anbefaling meddelte universitetets rektor under 7. december 1945 fhv. gesandt, cand. jur. et polit. P. Schou fortsat tilladelse til at holde forelæsninger ved universitetet, jfr. universitetets årbog for 1943–44, side 35 (j. nr. 437/45).

Under 10. januar 1946 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at kontorchef i prisdirektoratet, cand. polit. Niels Banke blev beskikket som eksaminatorsuppleant ved de juridiske og statsvidenskabelige eksaminer vinteren 1945–46. Samme beskikkelse blev på samme måde meddelt ham ved ministeriets skrivelse af 3. juni 1946, forsåvidt angik sommeren 1946 (j. nr. 357/44).

Under 16. februar 1946 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at landsretssagfører, dr. jur. N. P. Madsen-Mygdal blev beskikket som eksaminatorsuppleant i strafferet ved 2. del af juridisk embedseksamen vinteren 1945–46. Samme beskikkelse blev på samme måde meddelt ham ved ministeriets skrivelse af 4. juni 1946, forsåvidt angik sommeren 1946 (j. nr. 116/46).

Under 18. juli 1946 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at cand. polit. George R. Nelson under professor, dr. polit. Axel Nielsens sygdom havde overtaget dennes eksaminationer i økonomiens historie med sociologi ved 1. del af statsvidenskabelig eksamen sommeren 1946 (j. nr. 91 g/46).

Under 14. december 1945 beskikkede ministeriet økonomidirektør Erik Tjørnehøj som censor ved den statsvidenskabelige eksamen for resten af tidsrummet 1. april 1943–31. marts 1946. Samtidig bemyndigede ministeriet fakultetet til i eksamensterminen vinteren 1945–46 at tilkalde direktør i »Bikuben« Jens Toftegaard som censor ved samme eksamen samt til at tilkalde direktør Toftegaard, kontorchef i departe-

mentet for told- og forbrugsafgifter C. Ulrich Mortensen, ekspeditionssekretær i statens beskæftigelsesudvalg Viggo Kampmann og fuldmægtig i landbrugsministeriet Erik Mortensen som censorer i nationaløkonomi ved 1. del af juridisk embedseksamen (j. nr. 83k/45).

Under 12. marts 1946 beskikkede ministeriet højesteretsdommer V. Topsøe-Jensen, retspræsident Sv. Rytter, højesteretsdommer C. V. Bohn-Rasmussen, højesteretsdommer Th. Berthing, landsdommer O. J. Kaarsberg, landsdommer A. Götzsche, dommer G. Heide-Jørgensen, byretsdommer H. W. Jacobi, landsdommer Hugo Berning og statsadvokat J. Trolle som censorer ved de juridiske eksaminer for tidsrummet 1. april 1946-31. marts 1949; højesteretsdommer V. Topsøe-Jensen beskikkedes tillige som formand for censorerne. Samtidig bemyndigede ministeriet censorformanden til om fornødent at tilkalde retspræsident L. N. Hvidt, højesteretsdommer L. Carstens og landsdommer O. Schulin som suppleanter for censorerne (j. nr. 83b/46).

Under 26. april 1946 genbeskikkede ministeriet økonomidirektør H. J. Koed, kontorchef Kjeld Johansen, ligningschef K. J. Kristensen, ekspeditionssekretær S. Gammelgaard Jacobsen, underdirektør Ebbe Groes og økonomidirektør E. Tjørnehøj samt nybeskikkede kontorchef C. Ulrich Mortensen og ekspeditionssekretær Viggo Kampmann som censorer ved den statsvidenskabelige eksamen for tidsrummet 1. april 1946-31. marts 1949 (j. nr. 83e/46).

Under 7. januar 1946 meddelte ministeriet professor, dr. jur. Stephan Hurwitz fritagelse for at holde forelæsninger i forårssemestret 1946 af hensyn til videnskabeligt arbejde (j. nr. 3c/45).

Under 18. marts 1946 meddelte ministeriet professor, dr. jur. Fr. Vinding Kruse fritagelse for hans embedsforpligtelser i tiden marts til juni 1946 af hensyn til en rejse til England og Portugal (j. nr. 3e/46).

Under 27. juni 1946 meddelte ministeriet professor, dr. jur. Poul Andersen fritagelse for at holde forelæsninger i efterårssemestret 1946 af hensyn til videnskabeligt arbejde (j. nr. 3i/46).

Under 31. juli 1946 meddelte ministeriet professor, dr. polit. Axel Nielsen fritagelse for at holde forelæsninger i efterårssemestret 1946 af hensyn til særlige studier (j. nr. 3e/46).

Under 12. august 1946 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at der bevilgedes lektor i statsvidenskab Hans Brems, lektor i nationaløkonomi Jørgen Gelting samt lektorerne i retsvidenskab Oluf Lind og Jens Søndergaard tjenestefrihed i et år fra den 1. september 1946 af hensyn til studierejser til U.S.A. og England og således at de under tjenestefriheden i et halvt år oppebar deres honorar som lektorer til dækning af deres økonomiske forpligtelser her i landet. Samtidig bifaldt ministeriet, ligeledes efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at fuldmægtig i udenrigsministeriet, cand. jur. Aage Hessellund Jensen under lektor Sønder-

gaards tjenestefrihed midlertidigt blev antaget som lektor i retsvidenskab for eet år fra den 1. september 1946 at regne på de for det pågældende lektorat gældende vilkår, således at vederlaget blev afholdt af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 3j/46).

Under 19. juli 1945 genansatte fakultetet efternævnte som universitetsmanuduktører for tiden 1. september 1945–31. august 1946: Cand. jur. Viking Abel (folkeret og statsret), fuldmægtig, cand. jur. W. E. von Eyben (ejendomsret) og sagførerfuldmægtig, cand. jur. E. Gundlach-Petersen (strafferet) samt ansatte efternævnte som universitetsmanuduktører for samme tidsrum: Sekretær, cand. jur. Knud Norsker (civilret 1), sagførerfuldmægtig, cand. jur. Erik Strøjer (obligationsret) og sekretær, cand. polit. Eyvind Bartels (nationaløkonomi).

Sekretær, cand. polit. George R. Nelsons ansættelse som undervisningsassistent i statsvidenskab forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946; senere meddeltes der ham afsked fra stillingen efter ansøgning fra den 31. august 1946 (j. nr. 177/42).

DET LÆGEVIDENSKABELIGE FAKULTET

Under 17. januar 1946 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at den afdelingslæge ved rigshospitalet, dr. med. N. C. Borberg under 4. august 1945 meddelte konstitution som professor i neurologi ved universitetet blev ophævet fra den 1. januar 1946 at regne, efter at forhv. minister, professor, dr. med. Mogens Fog havde genoptaget sin funktion som professor, jfr. universitetets årbog for 1944–45 side 11 (j. nr. 262/45).

Ved kgl. resolution af 24. september 1946 blev dr. med. Fritz Buchthal udnævnt til direktør for universitetets neurofysiologiske institut fra den 1. april 1946 at regne, se nedenfor side 186 ff.

Under 3. april 1946 blev der meddelt underaccouchør og 1. reserve-læge ved rigshospitalets fødeafdeling A og gynækologiske afdeling I, dr. med. Valdemar Madsen fornyelse for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne af hans beskikkelse som lektor i obstetrik ved universitetet (j. nr. 226/46).

Under 12. april 1946 blev der meddelt 1. reservekirurg, dr. med. Axel Ringsted fornyelse for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne af hans beskikkelse som lektor i kirurgi ved universitetet (j. nr. 244/46).

Under 11. juni 1946 blev dr. med. Gunnar Teilum beskikket som lektor i patologisk anatomi ved universitetet for treåret 1. april 1946–31. marts 1949, se nedenfor side 47.

Under 1. marts 1946 blev overlæge ved Dronning Louises børnehospital, dr. med. Oluf Andersen genbeskikket som professor ved den

kliniske praktikantundervisning i pædiatri for et tidsrum af 6 år fra den 1. februar 1946 at regne (j. nr. 192/46).

Under hensyn til professor, dr. med. Henning Rønnes sygdomsforfald bifaldt ministeriet under 28. februar 1946 efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at eksaminationen af kandidaterne ved den kliniske prøve i øjensygdomme sommeren 1945 og vinteren 1946 var blevet overdraget professor ved den kliniske praktikantundervisning i oftalmologi, dr. med. Ejler Holm, og at der for dette hverv blev tillagt ham et vederlag på 10 kr. pr. kandidat, at afholde af universitetets konto 7. Vederlag een gang for alle; på samme måde bifaldt ministeriet, at undervisningen i øjensygdomme i efterårssemestret 1945 var blevet overdraget 1. reservelæge ved rigshospitalets afdeling for øjensygdomme, dr. med. Henning Skydsgaard, og at der for dette hverv blev tillagt ham et vederlag på 1500 kr., at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 91c/46).

Under 11. februar 1946 fritog ministeriet efter ansøgning medicinaldirektør, dr. med. Johs. Frandsen for hvervet som lærer i social-hygienisk lovgivning og medicinaladministration for embedslægestuderende fra den 1. januar 1946 at regne. Under samme dato bifaldt ministeriet efter indstilling fra kommissionen for embedslægeeksamen og universitetets rektor, at fuldmægtig i indenrigsministeriet P. Lundsteen fra 1. januar 1946 blev beskikket som lærer i medicinaladministration, og under 1. april 1946 blev på samme måde læge K. H. Backer beskikket som lærer i social-hygienisk lovgivning, efter at han forinden havde fået overdraget at varetage denne undervisning som vikar. Det tidligere til læreren i social-hygienisk lovgivning og medicinaladministration bevilgede honorar på 900 kr. årlig + midlertidigt tillæg blev herefter delt ligeligt mellem de to nye lærere (j. nr. 142a/46).

Under 8. april 1946 fornyede universitetets rektor dr. med. Edvard Gotfredsens ansættelse som universitetsadjunkt ved universitetet for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 (j. nr. 175/46).

Under 6. og 11. december 1945 beskikkede ministeriet efternævnte som censorer og censorsuppleanter ved den lægevidenskabelige embedseksamen for seksåret 1. november 1945-31. oktober 1951, i anatomi: Læge Karl Bierring, professor Ed. Sørensen, læge Eivind Thomasen og læge Eivin Hasner som henholdsvis 1., 2., 3. og 4. censor; i fysiologi: Lektor, dr. med. Georg C. Brun og dr. phil. Marius Nielsen som censorer, dr. med. Børge Chr. Christensen og læge E. O. E. Knudsen som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i biokemi: Afdelingsleder, dr. med. P. H. Andresen og dr. med. Herman Kalckar som censorer, dr. med. Erling Lundsteen og dr. med. Poul Astrup som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i almindelig patologi: Direktør, dr. med. Th. Madsen og overlæge, dr. med. E. Rosling som censorer, afdelingsfor-

stander, dr. med. Martin Kristensen og overlæge, dr. med. Poul V. Marcussen som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i patologisk anatomi: Prosektor, dr. med. Viggo Friedenreich og prosektor, dr. med. Oscar Wanscher som censorer, afdelingsleder, dr. med. Harald Gormsen og læge Carl Deden som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i farmakologi: Dr. med. Erik Jacobsen og læge Lauritz Vøhtz som censorer, dr. med. Kaj Roholm og læge, fru Gerda Seidelin Wegener som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i obstetrik: Læge Hjalmar Trier, overlæge Ekkert Petersen, overlæge, dr. med. Axel Olsen og dr. med. P. N. Damm som henholdsvis 1., 2., 3. og 4. censor, dr. med. Erling Østergaard som 1. censorsuppleant; i medicin: Overlæge, dr. med. A. Norgaard, overlæge, dr. med. Torben Geill, dr. med. frk. Karen Marie Hansen og overlæge, dr. med. A. Hecht-Johansen som henholdsvis 1., 2., 3. og 4. censor, dr. med. Børge Chr. Christensen som 1. censorsuppleant; i kirurgi: Overlæge, dr. med. Ove Wulff, overlæge, dr. med. Jørgen Jensen, dr. med. Kai Portman og overkirurg, dr. med. Jens Foged som henholdsvis 1., 2., 3. og 4. censor, overkirurg, dr. med. C. C. Fleischer-Hansen og dr. med. A. Langvad-Nielsen som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i hygiejne: Professor, dr. med. Sk. V. Gudjonsson og amtslæge, dr. med. Max Christiansen som censorer, overlæge, dr. med. Erik Uhl og dr. med. Erik Trier som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i retsmedicin: Amtslæge, dr. med. Max Christiansen og dr. med. Herbert Seemann som censorer, dr. med. Knud Winther og dr. med. Gunnar Teilum som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i hudsygdomme og veneriske sygdomme: Overlæge, dr. med. Aage Kristjansen som censor, overlæge, dr. med. Harald Boas som censorsuppleant; i pædiatri: Forhv. professor, dr. med. C. E. Bloch og dr. med. Povl Hertz som censorer, dr. med. Poul Drucker og dr. med. P. V. Bræstrup som henholdsvis 1. og 2. censorsuppleant; i oftalmologi: Overlæge, dr. med. Olaf Blegvad som censor, overlæge, dr. med. Carsten Edmund som censorsuppleant; i otolaryngologi: Dr. med. Carl Jacobsen som censor, dr. med. Aage Westergaard som censorsuppleant (j. nr. 83u og 83j/45).

Under 6. juni 1946 fritog ministeriet efter ansøgning dr. med. A. Langvad-Nielsen for hvervet som 2. censorsuppleant ved den lægevidenskabelige embedseksamen for resten af seksåret 1. november 1945–31. oktober 1951 (j. nr. 83i/46).

Under 2. juli 1946 beskikkede ministeriet rektor for Danmarks farmaceutiske højskole, professor, dr. phil. Carl Faurholt som censor i kemi ved den lægevidenskabelige forberedelseksamen for seksåret 1. april 1946–31. marts 1952 (j. nr. 83k/46).

Under 21. marts 1946 fritog ministeriet efter ansøgning professor, dr. med. H. J. Bing for hvervet som medlem af komiteen til valg af

censorer ved den lægevidenskabelige embedseksamen og beskikkede i hans sted professor, dr. med Ole Chievitz som medlem af komitéen som indstillet af Det medicinske selskab i København (j. nr. 215/46).

Under 19. februar 1946 meddelte ministeriet professor, dr. med. K. A. Jensen orlov i forårssemestret 1946 for at han med stipendium fra The Rockefeller Foundation kunne foretage en studierejse til Amerika. Efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor bifaldt ministeriet, at ledelsen af institutet for almindelig patologi under professor Jensens fraværelse blev overdraget lektor, dr. med. Jens Bing mod et vederlag, svarende til 800 kr. årlig + midlertidigt til-læg samt at den professor Jensen påhvilende undervisning i det pågæl-dende tidsrum blev overdraget honorarlønnet videnskabelig assistent ved institutet, cand. med. Boy Kromann mod et vederlag på 1000 kr. at afholde af universitetets konto 7. Vederlag een gang for alle (j. nr. 3b/46).

Under 16. april 1946 meddelte ministeriet lektor i systematisk me-dicin, dr. med. K. Brøchner-Mortensen orlov i 4 måneder fra den 1. s. m. at regne af hensyn til en studierejse til Amerikas forenede stater. Efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor bifaldt mini-steriet tillige, at overlæge, dr. med. Poul Schultzer fungerede som vikar for dr. Brøchner-Mortensen ved afholdelsen af den skriftlige eksamen i medicin sommeren 1946 mod et vederlag af 10 kr. pr. kandidat at af-holde af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 3f/46).

Under 16. juli 1946 meddelte ministeriet professor, dr. med. Erik Warburg fritagelse for sin undervisning i efterårssemestret 1946 for efter indbydelse at deltage i en interamerikansk cardiologisk kongres i Mexico og rejse en måned i Amerikas forenede stater for at sætte sig ind i de fremskridt, der under krigen var sket på undervisningens og medicinens områder. Under 19. august 1946 bifaldt ministeriet tillige, at professor Warburgs eksaminatoriske kliniker 3 timer ugentlig, under hans fraværelse blev overtaget af 1. reservelæge ved rigshospitalets medicinske afdeling B., dr. med. Vagn Mortensen mod et vederlag på 1000 kr., at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 273/46 og 3n/46).

Under 31. juli 1946 meddelte ministeriet professor, dr. med. J. Engel-breth-Holm orlov i efterårssemestret 1946 for at han med støtte fra The Rockefeller Foundation kunne foretage en studierejse til Amerikas forenede stater (j. nr. 3m/46).

Under 7. september 1946 meddelte ministeriet professor, dr. med. Einar Lundsgaard orlov i efterårssemestret 1946 af hensyn til en studie-rejse til Amerikas forenede stater (j. nr. 1/46).

Under 14. september 1946 meddelte ministeriet professor, dr. med. H. C. A. Lassen fritagelse for at holde forelæsninger og øvelser i efter-årssemestret 1946 af hensyn til en studierejse til Amerikas forenede

stater. Ministeriet bifaldt tillige efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at det under professor Lassens fraværelse blev overdraget reservelæge ved Blegdamshospitalet, dr. med. Niels B. Krarup at afholde det obligatoriske kursus i epidemiske sygdomme mod et vederlag på 1000 kr. at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 3p/46).

Cand. med. Poul Kruhøffers ansættelse som assistent ved medicinsk-fysiologisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. september 1945.

Cand. med. Knud Overgaard ansattes som assistent ved farmakologisk institut for 1 år fra den 1. september 1945; han afgik ved døden den 20. september 1945.

Cand. med. Holger Begtrups ansættelse som assistent ved biokemisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. oktober 1945.

Cand. med. Carl Rybergs ansættelse som assistent ved biokemisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. oktober 1945.

Cand. med. Charles Holmen meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling D fra den 1. oktober 1945.

Cand. med. K. Biering-Sørensen meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling for børnesygdomme fra den 1. oktober 1945.

Cand. med. Anker Ovnbøl ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling D for 1 år fra den 1. oktober 1945.

Cand. med. Claus Dueholm ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling for børnesygdomme for 1 år fra den 1. oktober 1945.

Cand. med. Carl Jacobsens ansættelse som assistent ved retsmedicinsk institut forlængedes med 5 måneder fra den 1. november 1945.

Cand. med. Vagn Zahle meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som klinisk assistent ved rigshospitalets neurologiske afdeling fra den 1. november 1945.

Cand. med. Sven Anker Kvorning ansattes som assistent ved farmakologisk institut for 1 år fra den 1. november 1945.

Dr. med. Poul Færgeman ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets neurologiske afdeling for 1 år fra den 1. november 1945.

Cand. med. Keld Steinckes ansættelse som assistent ved medicinsk-fysiologisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. december 1945.

Cand. med. Knud Malthe Jacobsens ansættelse som klinisk assistent ved professoratet i epidemiske sygdomme forlængedes med 1 år fra den 1. december 1945.

Cand. med. Tyge Søndergaard meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling C fra den 1. december 1945.

Cand. med. J. C. Højensgaard ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling C for 1 år fra den 1. december 1945.

Cand. med. Kay Schourups ansættelse som assistent ved retsmedicinsk institut forlængedes med 1 år fra den 1. januar 1946.

Dr. med. Egon Bruun meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som klinisk assistent ved professoratet i intern medicin, knyttet til rigshospitalets medicinske poliklinik fra den 1. januar 1946.

Cand. med. Flemming Curtz meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling for hud- og kønssygdomme fra den 1. januar 1946.

Cand. med. Poul Søbye ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling for hud- og kønssygdomme for 1 år fra den 1. januar 1946.

Cand. med. Michael Schwartz ansattes som klinisk assistent ved professoratet i intern medicin, knyttet til rigshospitalets medicinske poliklinik for 1 år fra den 1. februar 1946.

Cand. med. Harald K. Kristensen ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling for øre-, næse- og halssygdomme for 1 år fra den 1. februar 1946.

Cand. pharm. Hans-Ivar Tofts ansættelse som assistent ved farmakologisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. marts 1946.

Cand. med. Jakob Rafts ansættelse som assistent ved retsmedicinsk institut forlængedes med et halvt år fra den 1. marts 1946.

Cand. med. Keld Steincke meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som assistent ved medicinsk-fysiologisk institut fra den 1. marts 1946.

Cand. med. Jørgen Ulrik Schlegel ansattes som assistent ved medicinsk-anatomisk institut for 1 år fra den 1. marts 1946.

Cand. med. E. Prætorius ansattes som assistent ved medicinsk-fysiologisk institut for 1 år fra den 1. marts 1946.

Cand. med. K. Riewertz Eriksens ansættelse som assistent ved institutet for almindelig patologi forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. Boy Kromanns ansættelse som assistent ved institutet for almindelig patologi forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. William Kjærs ansættelse som undervisningsassistent ved patologisk-anatomisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. A. Tybjerg Hansens ansættelse som klinisk assistent ved rigshospitalets medicinske afdeling B forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. H. Voldbys ansættelse som klinisk assistent ved rigshospitalets psykiatriske afdeling forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. Georg Hogreffes ansættelse som assistent ved institutet for human arvebiologi og eugenik forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. Jørgen Jørgensens ansættelse som klinisk assistent ved rigshospitalets medicinske afdeling A forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Dr. med. Kurt Brøstes ansættelse som assistent ved medicinsk-anatomisk instituts antropologiske laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. Arne Andersen ansattes som assistent ved retsmedicinsk institut for 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. med. O. Gottliebs ansættelse som assistent ved medicinsk-anatomisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. maj 1946.

Cand. med. Henning Vogelius' ansættelse som klinisk assistent ved rigshospitalets afdeling for øjensygdomme forlængedes med 1 år fra den 1. maj 1946.

Cand. med. Erik Brandt-Nielsens ansættelse som assistent ved retsmedicinsk institut forlængedes med et halvt år fra den 1. maj 1946.

Dr. med. Poul Færgeman meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som klinisk assistent ved rigshospitalets neurologiske afdeling fra den 1. maj 1946.

Cand. pharm. Hans-Ivar Toft meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som assistent ved farmakologisk institut fra den 1. maj 1946.

Cand. pharm. Alf Lund ansattes som assistent ved farmakologisk institut for 1 år fra den 1. maj 1946.

Cand. med. Hans Fr. Helweg-Larsens ansættelse som assistent ved institutet for human arvebiologi og eugenik forlængedes med 1 år fra den 1. juni 1946.

Cand. med., frk. Agnete Clausen ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets fødeafdeling A og gynækologiske afdeling I for 1 år fra den 1. juni 1946.

Lektor, dr. med. Gunnar Teilums ansættelse som assistent ved patologisk-anatomisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. juli 1946.

Dr. med. Fr. Therkelsens ansættelse som assistent i operativ kirurgi (prosector chirurgiæ) forlængedes med 2 måneder fra den 1. juli 1946.

Cand. med. Torben Føg ansattes som klinisk assistent ved rigshospitalets neurologiske afdeling for 1 år fra den 1. juli 1946.

Cand. pharm. Frantz Hansen ansattes som assistent ved farmakologisk institut for 1 år fra den 1. august 1946.

Cand. med. Carl Ryberg meddeltes efter ansøgning afsked fra stillingen som assistent ved biokemisk institut fra den 1. september 1946.

Under 26. marts 1946 meddelte ministeriet fast videnskabelig assistent ved farmakologisk institut, dr. med. Georg C. Brun orlov i tiden 30. marts-20. juni 1946, for at han kunne foretage en studierejse til England (j. nr. 9p/46).

DET FILOSOFISKE FAKULTET

Under 28. december 1945 blev dr. phil. Povl Christophersen konstitueret som professor i engelsk sprog og litteratur ved universitetet fra den 1. januar 1946 at regne; under 8. marts 1946 meddeltes der ham fast ansættelse i stillingen fra den 1. marts 1946 at regne, se nedenfor side 48.

Under 16. februar 1945 blev der meddelt professor i historie, dr. phil. Knud Fabricius afsked efter ansøgning på grund af alder med pension fra den 31. august 1945 at regne. På normeringsloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 6767-68 og 6809-10, blev der - med tilbagevirkende kraft fra afskedigelsen - tillagt ham pensionsanciennitet (pensionsalder) uden efterbetaling af pensionsbidrag fra den 1. september 1917 (j. nr. 114/45).

Under 29. december 1945 blev dr. phil. Astrid Friis udnævnt til professor i historie ved universitetet fra den 1. februar 1946 at regne, se nedenfor side 51.

Under 4. januar 1946 blev fil. dr. Bengt Hasselrot konstitueret som professor i romansk sprog og litteratur ved universitetet fra den 1. januar 1946 at regne, se nedenfor side 54.

Under 6. juli 1946 blev docent i anvendt psykologi E. Tranekjær Rasmussen udnævnt til professor i samme fag ved universitetet, se nedenfor side 57.

Under 9. juli 1946 blev docent i ægyptologi, dr. phil. C. E. Sander-Hansen udnævnt til professor i samme fag ved universitetet, se nedenfor side 58.

Under 9. juli 1946 blev docent i dansk litteratur, dr. phil. F. J. Bille-skov Jansen udnævnt til professor i samme fag ved universitetet, se nedenfor side 60.

Under 27. august 1946 blev lektor, dr. phil. Kaare Grønbech udnævnt til ekstraordinær docent i centralasiatiske sprog ved universitetet, se nedenfor side 62.

På normeringsloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A, sp. 6767-68, 6777-78 og 6811 blev der tillagt professor Kaj Barr pensionsret, uanset at han ved ansættelsen som professor var over 40 år gammel, samt i henhold til tjenestemandsløvens § 55 pensionsanciennitet (pensionsalder) fra den 1. april 1942 (j. nr. 185/44).

På normeringsloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 6767-68, 6777-78 og 6811 blev der tillagt professor, dr. phil. Jens Peter Larsen pensionsret, uanset at han ved ansættelsen som professor var over 40 år gammel, samt i henhold til tjenestemandsløvens § 55 pensionsanciennitet (pensionsalder) fra den 1. juli 1944 (j. nr. 335/45).

På finansloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, til-

læg A., sp. 1851–54 fornyedes følgende bevillinger, som hidtil havde været givet for 3 år ad gangen: 3600 kr. årlig til en lektor i tale og sang, 2400 kr. til en lektor i islandsk nutidssprog og litteratur, 3600 kr. til en lektor i tysk litteraturkundskab og litteraturforståelse, 3600 kr. til en lektor i fransk samt 1200 kr. som vederlag til fru Carmen Zimmer for afholdelse af øvelser over moderne italiensk. Om fornyelse af disse bevillinger uden tidsbegrænsning henvises til det foran side 18 anførte.

Under 13. april 1946 blev der meddelt dr. phil. Sven Henningsen fornyelse af hans beskikkelse som lektor i moderne historie og samfundskundskab ved universitetet for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 253/46).

Under 16. april 1946 blev der meddelt adjunkt, cand. mag. Jørgen Hendriksen fornyelse af hans beskikkelse som lektor i tysk litteraturkundskab og litteraturforståelse ved universitetet for treåret 1. april 1946–31. marts 1949 (j. nr. 252/46).

Under 9. maj 1946 blev der meddelt lektor Viggo Forchhammer fornyelse af hans beskikkelse som lektor i tale og sang ved universitetet for tiden 1. januar–31. august 1947 (j. nr. 203/45).

Lektor i islandsk nutidssprog og litteratur, dr. phil. Sigfus Bløndal fratrådte sin stilling som lektor den 31. august 1946 (j. nr. 455/45).

Under 19. oktober 1945 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at lektor i dansk dialektologi Poul Andersen og lektor i centralasiatiske sprog med særligt hensyn til tyrkisk, dr. phil. Kaare Grønbech blev optagne som medlemmer af den akademiske lærerforsamling (j. nr. 345/45).

Efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor forlængede ministeriet under 4. oktober 1945 den dr. phil. Siegfried Beyschlag tidligere meddelte beskikkelse til som midlertidig stedfortræder for lektor, dr. phil. Günther Jungbluth at varetage det tyske lektorat ved universitetet for tidsrummet 1. september 1945–31. august 1946. Da det fra tysk side til lektoratets lønning bevilgede tilskud var bortfaldet fra krigens ophør i maj 1945, blev der på tillægsbevillingsloven for 1945–46, jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg B., sp. 1819–20 efter indstilling fra universitetet og lektoratsudvalget tilvejebragt hjemmel for en forhøjelse af honoraret fra 3000 kr. årlig til 5100 kr. årlig + midlertidigt tillæg, gældende fra den 1. september 1945 at regne. Efter at fakultetet i efteråret 1945 var kommet i forbindelse med dr. Jungbluth, som da opholdt sig i Tyskland, indstillede fakultetet under 7. december 1945, at han blev beskikket som tysk lektor ved universitetet fra den 1. februar 1946 eller det senere tidspunkt, fra hvilket han måtte indtræffe i København og indtil 31. august 1947; samtidig indstillede fakultetet, at der meddeltes lektor Beyschlag afsked fra den 1. februar 1946. Efter at denne indstilling var blevet indsendt til ministeriet med universitetets rektors tilslutning, blev den bifaldet af mi-

nisteriet, som udtalte, at man ville være sindet at genbeskikke dr. Jungbluth som lektor; ministeriet tilføjede, at man ville tilstå lektor Beyschlag 3 måneders opsigelse fra det tidspunkt, da dr. Jungbluth tiltrådte sin stilling. Da fakultetet imidlertid fastholdt sin indstilling om afskedigelse af lektor Beyschlag fra og med 1. februar 1946 uden hensyn til dr. Jungbluths eventuelle ankomst i hvert fald hvad undervisningen angik, blev den af lektor Beyschlag for forårssemestret 1946 anmeldte undervisning overtaget af fakultetets øvrige lærerkræfter i faget. Det lykkedes ikke at muliggøre lektor Jungbluths tilbagevenden inden udløbet af beretningsåret (j. nr. 125/42).

Under 9. januar 1946 meddelte det franske gesandtskab i København, at det midlertidigt var blevet overdraget kulturattaché ved gesandtskabet Jean Auba at varetage hvervet som fransk lektor ved universitetet (j. nr. 311/45).

Under 3. august 1945 blev lektor Volmar Bergh genbeskikket som finsk lektor ved universitetet for tiden 1. september 1945-31. august 1948 (j. nr. 213/43).

Under 17. august 1946 forlængede ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor den fru Romana Heltberg tidligere meddelte bemyndigelse til at holde øvelser over polsk ved universitetet indtil den 31. august 1947 (j. nr. 179/42).

Under hensyn til, at der fortsat ikke var ansat nogen indfødt engelsk lektor ved universitetet, bifaldt ministeriet under 13. maj 1946 efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at den frk. Evelyn Heepe tidligere givne bemyndigelse til gennem oplæsning af foredrage fremragende engelske litteraturværker for de studerende mod et vederlag på 600 kr. pr. semester, at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter, jfr. universitetets årbog for 1941-42, side 33, for 1942-43, side 48 og for 1943-44, side 42, blev forlænget indtil den 31. januar 1947 (j. nr. 169/45).

I en skrivelse af 7. april 1945 indstillede fakultetet i henhold til et fra den nordiske faggruppe modtaget forslag, at universitetsadjunkt, dr. phil. Paul Diderichsen fra og med eksamensterminen sommeren 1946 fik ret til at eksaminere i nydansk grammatik ved skoleembeds-eksamen i faget dansk; ordningen var tænkt foreløbig at skulle gælde, sålænge dr. Diderichsen var universitetsadjunkt. Efter at Konsistorium i et møde den 12. september 1945 havde tiltrådt forslaget, meddelte rektor dette til fakultetet, men tilføjede, at forslaget først ville blive forelagt ministeriet til approbation, når spørgsmålet om dr. Diderichsens fortsatte tilknytning til universitetet udover 1. april 1946, til hvilket tidspunkt hans beskikkelse som universitetsadjunkt udløb, var blevet afgjort. Efter at dr. Diderichsens beskikkelse som universitetsadjunkt var blevet forlænget indtil 1. april 1949, blev sagen fore-

lagt ministeriet, som under 3. januar 1947 tiltrådte ordningen og bifaldt, at der af universitetets konto 6. Vikarudgifter blev afholdt et beløb af 140 kr. som vederlag til dr. Diderichsen for eksamination sommeren 1946 (j. nr. 184/45).

Efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor bifaldt ministeriet under 8. juni 1946, at professor dr. phil. Frithiof Brandt af helbredshensyn blev fritaget for at eksaminere 100 af de til eksamination hos ham ved den almindelige filosofiske prøve sommeren 1946 indtegnede studerende, og at eksaminationen af disse 100 studerende blev overdraget mag. art. Mogens Blegvad mod et vederlag af 5 kr. pr. eksamination, at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 310/46).

Efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor bifaldt ministeriet under 24. juni 1946, at professor, dr. phil. Erik Arup af hensyn til fuldførelsen af et videnskabeligt arbejde blev fritaget for at eksaminere til forprøven ved skoleembedseksamen i historie sommeren 1946, og at dette hverv i stedet blev overdraget universitetsadjunkt, dr. phil. Aksel E. Christensen mod et vederlag af 40 kr. pr. eksamenskandidat, højst 440 kr. at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 321/46).

Da den finske lektor Volmar Bergh på grund af de politiske forhold (Finlands udtræden af krigen på Tysklands side) i efteråret 1944 havde måttet forlade landet, indstillede det filosofiske fakultet under 23. januar 1945 efter forslag fra professor, dr. phil. Louis Hjelslev, at professor ved Tartu (Dorpat) universitet Andrus Saareste, som på det tidspunkt opholdt sig som flygtning i Greifswald, indtrådte som midlertidig vikar for lektor Bergh. Efter at fakultetets indstilling med rektors tilslutning var blevet indsendt til ministeriet, bifaldt dette under 28. februar 1945, at professor Saareste midlertidigt indtil videre blev beskikket til under finsk lektor Volmar Berghs forfald at varetage arbejdet som lektor i finsk ved Københavns og Aarhus universiteter fra den 1. marts 1945 at regne. Da professor Saareste imidlertid ikke foreløbig kunne komme til landet, blev efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor den nævnte beskikkelse ved ministeriets skrivelse af 31. august 1945 ophævet, og der blev samtidig meddelt professor Saareste bemyndigelse til at holde forelæsninger over Østersøfinsk og Estisk ved Københavns og Aarhus universiteter i efterårssemestret 1945 mod et vederlag af 450 kr. + midlertidigt tillæg pr. måned. Da professor Saareste først sent på semestret kunne komme til København, bifaldt ministeriet, at honoraret blev udbetalt for månederne december 1945, januar, februar og marts 1946; vederlaget, ialt 2320 kr. blev bevilget under universitetets konto 5. Medhjælp på tillægsbevillingsloven for 1945-46, jfr. rigsdagstidende for 1945-46 tillæg A., sp. 6091-

92. Efter fakultetets indstilling bifaldt universitetets rektor under 11. maj 1946, at professor Saareste fortsatte undervisningen i hele forårssemestret 1946 uden yderligere vederlag (j. nr. 102/45).

Under 8. april 1946 fornyede universitetets rektor ansættelsen som universitetsadjunkt for dr. phil. Aksel E. Christensen, dr. phil. Paul Diderichsen, dr. phil. Kristian Hald, dr. phil. Hans Hendriksen og dr. phil. N. Lukman, alle for 3 år fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 175/46).

Under 23. maj 1946 beskikkede ministeriet mag. art. S. A. Tordrup og mag. art. Henning Meyer som censorer ved den psykologisk-pædagogiske eksamen for treåret 1. april 1946-31. marts 1949 (j. nr. 83g/46).

Under 28. maj 1946 beskikkede ministeriet dr. phil. J. Himmelstrup, dr. phil. S. V. Rasmussen og mag. art. K. Grue Sørensen som censorer og dr. phil. Bent Schultzer, mag. art. Bjørn Ochsner og mag. art. Aage Madsen som censorsuppleanter ved den almindelige filosofiske prøve ved universitetet for treåret 1. april 1946-31. marts 1949. Dr. Himmelstrup blev tillige beskikket som formand for censorerne (j. nr. 83f/46).

Under 12. marts 1946 meddelte ministeriet docent, dr. phil. Chr. Matras fritagelse for at holde forelæsninger i efterårssemestret 1946 for at han kunne foretage en studierejse til Færøerne (j. nr. 3c/46).

Under 14. marts 1946 meddelte ministeriet docent, dr. phil. Erik Holtved fritagelse for at holde forelæsninger i efterårssemestret 1946 og forårssemestret 1947 for at han kunne foretage en overvintrings-ekspedition til Thuledistriktet i Grønland (j. nr. 3d/46).

Dr. phil. Aksel Voltens ansættelse som assistent ved ægyptologisk laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946 (j. nr. 222a/46).

Fru Annie M. Holch Justesens ansættelse som assistent ved undervisningen i hollandsk forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946 (j. nr. 223/46).

Efter at lektor Kaj Barr fra 1. april 1945 var blevet udnævnt til professor, blev den af ham hidtil givne undervisning i elementært græsk for teologiske og filologiske studerende af fakultetet overdraget til adjunkt, cand. mag. Th. Roskjær fra den 1. september 1945 (j. nr. 65/45.)

DET MATEMATISK-NATURVIDENSKABELIGE FAKULTET

Professor i sammenlignende anatomi, dr. phil. C. M. Steenberg afgik ved døden den 1. februar 1946. Han var universitetslærer fra 1923 til sin død.

Docent i botanik, dr. phil. Henning E. Petersen afgik ved døden den 22. maj 1946. Han var universitetslærer fra 1929 til sin død.

Fhv. professor i geografi, dr. phil. M. Vahl afgik ved døden den 11. juli 1946. Han var universitetslærer fra 1920 til 1939.

Fhv. professor i kemi, dr. phil. Einar Biilmann afgik ved døden den 9. august 1946. Han var universitetslærer fra 1907 til 1943.

På finansloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A, sp. 1851-54 fornyedes de tidligere for 3 år givne bevillinger til en lektor i geografi og til en lektor i idrætsfysiologi, således at bevillingerne nu blev opført på finansloven uden tidsbegrænsning, se herom foran side 18.

Under 2. november 1945 blev der meddelt cand. mag. Svend Bundgaard fornyelse af hans beskikkelse som lektor i matematik ved universitetet for et tidsrum af 3 år fra den 1. december 1945 at regne (j. nr. 383/45).

Under 15. april 1946 blev der meddelt cand. mag. Einar Storgaard fornyelse af hans beskikkelse som lektor i geografi ved universitetet for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 247/46).

Under 19. november 1946 blev der meddelt dr. med. Ove Bøje fornyelse af hans beskikkelse som lektor i idrætsfysiologi ved universitetet for tiden 1. april 1946-31. marts 1949 (j. nr. 511/46).

Under 29. maj 1946 blev direktør for meteorologisk institut Helge Petersen beskikket som lektor i meteorologi ved universitetet for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946, se nedenfor side 64.

Under 4. juni 1946 blev dr. phil. Mogens Westergaard beskikket som lektor i arvelighedslære ved universitetet for treåret 1. april 1946-31. marts 1949, se nedenfor side 66.

Under 4. juni 1946 blev dr. phil. Gunnar Thorson beskikket som lektor i marin økologi ved universitetet for treåret 1. april 1946-31. marts 1949, se nedenfor side 68.

Under 13. juni 1946 blev dr. phil. Tyge W. Bøcher beskikket som lektor i planteanatomi ved universitetet for treåret 1. april 1946-31. marts 1949, se nedenfor side 69.

På finansloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg B, sp. 731-36 optoges en bevilling på 2400 kr. årlig + midlertidigt tillæg til oprettelse af et lektorat i teoretisk fysik, jfr. nærmere nedenfor side 195 ff. Efter indstilling fra bestyreren af instituttet for teoretisk fysik, professor, dr. phil. Niels Bohr og fakultetet og universitetets rektor bifaldt ministeriet under 24. juni 1946, at det bevilgede lektorhonorar indtil videre blev fordelt i to ligestore portioner og udbetalt til to af instituttets videnskabelige assistenter, dr. phil. Niels Arley og dr. phil. Jørgen Koch fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 159a/46).

Under 19. oktober 1945 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at lektor i matematik, dr. phil. W. Fenchel og lektor i matematik og biologisk statistik, dr. phil. G. Rasch blev optagne som medlemmer af den akademiske lærerforsamling (j. nr. 345/45). På samme måde bifaldt ministeriet under 25. juni 1946, at lektor

i matematik Svend Bundgaard og lektor i geografi Einar Storgaard blev optagne som medlemmer af lærerforsamlingen (j. nr. 383/45 og 247/46).

Under 8. april 1946 fornyede universitetets rektor ansættelsen som universitetsadjunkt for dr. phil. Erik Tetens Nielsen og kandidat i forsikringsvidenskab og statistik A. Hald for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 175/46).

Under 15. april 1946 ansatte universitetets rektor mag. scient. Erik Zeuthen som universitetsadjunkt for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 175/46).

Under hensyn til professor, dr. phil. A. Noe-Nygaards fraværelse i september og oktober 1945 på en geologisk undersøgelsesrejse til Færøerne bifaldt ministeriet under 19. februar 1946 efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at hans forelæsninger i de nævnte måneder blev overdraget amanuensis, mag. scient. Hans Clausen mod et vederlag på 500 kr. at afholde af universitetets konto 7. Vederlag een gang for alle (j. nr. 13f/45).

Under hensyn til professor, dr. phil. Niels Nielsens fraværelse under en rejse til Amerikas forenede stater (jfr. foran side 19) bifaldt ministeriet under 12. juni 1946 efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at undervisningen i Danmarks geografi fra 11. marts 1946 og resten af forårssemestret blev overdraget dr. phil. Axel Schou mod et vederlag på 600 kr. at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter (j. nr. 229/46).

På grund af professor, dr. phil. G. Hatts forfald overtog lektor i geografi Einar Storgaard hans undervisnings- og eksamensarbejde i forårssemestret 1946. Under 27. juni 1946 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at der for dette hverv blev tillagt lektor Storgaard et vederlag på 1500 kr., at afholde af universitetets konto 7. Vederlag een gang for alle (j. nr. 91b/45).

Under 29. marts 1946 beskikkede ministeriet museumsinspektør, dr. phil. C. G. Feilberg, rektor, dr. phil. N. H. Jacobsen, lektor, cand. mag. Johannes Reumert, lektor, dr. phil. Axel Schou og lektor Einar Storgaard som censorer i geografi ved skoleembedseksamen for treåret 1. april 1945-31. marts 1948 (j. nr. 83d/46).

Under 1. juli 1946 beskikkede ministeriet lektor Mogens Lund som censorsuppleant i zoofysiologi ved 2. del af skoleembedseksamen for resten af treåret 1. april 1945-31. marts 1948 (j. nr. 83j/46).

Dr. phil. Eigil Nielsen ansattes som aspirant i stillingen som inspektør ved det mineralogiske og geologiske museums palæontologiske og historisk-geologiske afdeling fra den 1. marts 1946 at regne. Da den pågældende stillings grundløn blev hævet på tjenestemandsløven af 6. juni 1946 og stillingen således faldt udenfor lovens bestemmelser om aspiranttjeneste, blev der ved kgl. resolution af 2. oktober 1946

meddelt dr. Nielsen ansættelse i stillingen fra den 1. april 1946 at regne (j. nr. 13c/45).

Ved kgl. resolution af 15. maj 1946 blev fast videnskabelig assistent ved zoologisk museum, mag. scient. Johannes Pfaff udnævnt til amanuensis ved universitetet fra den 1. maj 1946 at regne (j. nr. 439/45).

Cand. mag. Mogens Rudkjøbings ansættelse som assistent ved astronomisk observatorium forlængedes med 1 år fra den 1. december 1945.

Kandidat i forsikringsvidenskab og statistik Thøger Busks ansættelse som assistent ved forsikringsmatematisk laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. februar 1946.

Mag. scient. Jørgen Koefoeds ansættelse som assistent ved fysisk-kemisk institut forlængedes med 1 år fra den 1. marts 1946.

Dr. phil. Niels Arleys ansættelse som assistent ved institutet for teoretisk fysik forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. mag., frk. Eva Møllers ansættelse som assistent ved kemisk laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. mag. Evald Egelund Pedersens ansættelse som assistent ved kemisk laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. mag. Aage Aagesens ansættelse som assistent ved geografisk laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. mag. P. Rønne-Nielsens ansættelse som assistent ved biofysisk laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Dr. phil. Hans Johansens ansættelse som assistent ved zoologisk museum forlængedes med 1 år fra den 1. april 1946.

Mag. scient. Chr. Overgaard-Nielsen ansattes som assistent ved histologisk-embryologisk institut for 1 år fra den 1. april 1946.

Dr. phil. Finn Salomonsen ansattes som assistent ved zoologisk museums 1. afdeling for 1 år fra den 1. april 1946.

Cand. mag. N. O. Lassens ansættelse som assistent ved fysisk laboratorium forlængedes med 1 år fra den 1. juni 1946.

Cand. polyt. frk. Marie Louise Mouritzen ansattes som aspirant til en stilling som amanuensis af 2. grad ved det mineralogiske og geologiske museum fra den 1. august 1946.

Dr. phil. H. Mølholm Hansen meddeltes fast ansættelse som amanuensis af 2. grad ved botanisk museum fra den 1. august 1946.

På Normeringsloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 6767 og 6812 blev der tillagt fast videnskabelig assistent ved planteanatomiisk laboratorium, mag. scient. Mogens Køie lønnings-anciennitet fra den 1. februar 1940 (j. nr. 260b/46).

Under 5. december 1945 bifaldt ministeriet, at den amanuensis ved kemisk laboratorium, dr. phil. A. Klit tidligere bevilgede orlov (jfr. universitetets årbog for 1944-45, side 25) forlængedes med 1 år fra den 1. februar 1946 at regne af hensyn til hans fortsatte studier i Stockholm og Uppsala (j. nr. 14a/45).

Under 24. juni 1946 meddelte ministeriet fast videnskabelig assistent ved kemisk laboratorium, dr. phil. Børge Bak orlov i 1 år fra den 1. september 1946 at regne af hensyn til studier ved Berkeley universitet i Californien (j. nr. 14a/46).

b. *Universitetets fritrykskonto*

(j. nr. 2/1945 og 2/1946).

Universitetets rektor har i 1945-46 bevilget følgende bidrag af universitetets fritrykskonto: Professor N. H. Søb 35 kr. pr. ark til trykningen af hans bog: *Fra renæssancen til vore dage* (21. september 1945), lektor, fru Ulla Albeck 35 kr. pr. ark til trykningen af 2. udgave af hendes bog: *Dansk stilistik* (21. september 1945), professor, dr. theol. H. Mosbech 75 kr. pr. ark til trykningen af hans bog: *Nytestamentlig isagogik* (8. februar 1946), professor Peter Jørgensen 50 kr. pr. ark til trykning af et hefte: *Middelnedertyske tekster til universitetsbrug* (3. juni 1946) og professor, dr. phil. H. Sten 35 kr. pr. ark til trykningen af hans bog: *Orateurs de la Révolution* (27. august 1946).

c. *Universitetslærernes studie- og repræsentationsrejser.*

Den sidst under universitetets udgiftspost o. 2. på finansloven for 1931-32 givne bevilling til universitetslærernes studierejser var i finansåret 1945-46 (ligesom i de 13 nærmest forudgående finansår) af sparehensyn midlertidigt inddraget ligesom de øvrige bevillinger til studierejser på statsbudgettet.

Under 25. juni 1945 afgav universitetets rektor følgende indstilling til undervisningsministeriet:

»Man skal herved indstille, at der under universitets konto 18, stipendier og rejseunderstøttelser, underkonto b. rejseunderstøttelser for universitetets lærere, på finansloven for 1946-47 bevilges et beløb af 40.000 kr. og skal herom nærmere anføre følgende.

Der har på den pågældende konto på finansloven ikke været bevilget noget beløb siden finansåret 1931-32. Bevillingen, som dengang udgjorde 5600 kr., blev inddraget på finansloven for 1932-33, jfr. rigsdagstidende for 1931-32, tillæg A., sp. 1547-48. Motiveringen var udelukkende den, »at man under hensyn til den vanskelige finansielle situation har søgt at nedbringe udgiftsbudgettet ved en række ned sættelser af forskellig art«, jfr. det citerede sted i rigsdagstidende sp. 517-18.

Den pågældende bevilling blev oprettet på finansloven for 1920-21, jfr. rigsdagstidende for 1919-20, tillæg A., sp. 1499-1500 den gang med et beløb af 8000 kr. Dens oprettelse var et resultat af et forslag fra universitetskommissionen af 1912, men den forrige verdenskrig be-

virkede, at bevillingen først blev givet på finansloven 1920–21. Universitetet havde dog ved adskillige tidligere lejligheder helt tilbage i forrige århundrede foreslået en sådan bevilling optaget på budgettet men uden resultat.

Bevillingen havde i den tid, den eksisterede, en meget stor betydning. Der var herved skabt mulighed for universitetslærerne ikke blot til at foretage ganske nødvendige studierejser, som kom såvel undervisningen som det videnskabelige arbejde til gode, men som de pågældende i de fleste tilfælde ikke selv ville have haft midler til at bekoste, men tillige til at deltage i de internationale videnskabelige kongresser, som var så talrige før den nuværende krig, og som spiller så stor en rolle for vedligeholdelsen af den personlige kontakt ikke blot mellem dyrkere af de snævrere videnskabelige områder, men også mellem repræsentanter for åndslivet i det hele.

Bevillingen blev inddraget i 1931 uden forudgående forhandling med universitetet, men man mente alligevel dengang, at det var udsigtsløst straks at søge den genbevilget; man foretog derfor intet skridt i så henseende, uagtet savnet af bevillingen i årene op til 1939 blev mere og mere føleligt.

Nu efter at krigen i Europa er afsluttet, er der selvfølgelig en meget stærk trang og et meget stærkt ønske til stede om snarest muligt at kunne genoptage de internationale forbindelser, som er så vigtige for den videnskabelige forskning, og man skal derfor indtrængende henstille, at bevillingen genoptages på finansloven for 1946–47.

Som foran nævnt var dens oprindelige størrelse 8000 kr. Skønt dette beløb langt fra var tilstrækkeligt til at tilfredsstille den tilstedeværende rejse-trang, blev det dog under 1920'ernes sparebestrebelse successive nedsat til 5600 kr. Når bevillingen nu skal søges genoprettet, bør det erindres, dels at universitetslærernes tal er steget meget betydeligt siden 1920, dels at udgifterne ved rejser i udlandet må påregnes langt at ville overstige de tilsvarende udgifter i 1920. Man mener derfor ikke at kunne stille forslag om et mindre beløb end 40.000 kr.«

Herefter blev der på finansloven for 1946–47, jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg B., sp. 743–46 under universitetets konto 18. Stipendier og rejseunderstøttelser, underkonto b. Rejseunderstøttelser for universitetslærere bevilget et beløb af 15.000 kr. til det pågældende formål (j. nr. 264/45).

Om anvendelsen af det på kontoen bevilgede beløb vil blive givet meddelelse i universitetets årsbog for 1946–47.

Af universitetets konto 10 d. Til repræsentationsrejser blev i finansåret 1945–46 udbetalt til professor, dr. theol. J. Nørregaard 562,61 kr., til professor Aage Bentzen 443,20 kr., til professor, dr. phil. L. L. Hammerich 87,95 og til professor, dr. phil. Paul V. Rubow 78,84 kr.

d. *Omdannelse af docenturet i nyttestamentlig eksegesis til et professorat i samme fag*

(j. nr. 261/46).

Ovenfor side 3 ff. er berettet om universitetets forslag til lønningskommissionen af 1943 og til undervisningsministeriet angående universitetets stillinger under en ny tjenestemandsløve, derunder forslag om ændring af docenturerne til professorater.

Under 12. april 1946 afgav det teologiske fakultet en indstilling om ændringer af forskellige lærerposter under fakultetet. Der udtaltes heri bl. a. følgende:

»I skrivelse af 11. juni 1940, i hvilken det teologiske fakultet indstillede professor ekstraord., dr. theol. H. Mosbech til at overtage det ved professor, dr. theol. F. Torms afgang ledige professorat i teologi med nyttestamentlig eksegesis som hovedfag, udtalte fakultetet¹⁾, da professor Mosbechs ekstraordinære professorat dermed ville glide tilbage til at blive et docentur i nyttestamentlig eksegesis, følgende:

Fakultetet må på det bestemteste betone, at det for en forsvarlig undervisning i de bibelske fag er nødvendigt, at der findes to professorater i begge disse fag. Idet man derfor benytter lejligheden til atter at fremdrage fakultetets ønske om, at dr. Hvidbergs docentur i det gamle testamente så hurtigt som muligt må blive omdannet til et professorat, må fakultetet samtidig understrege, at det vil se sig nødsaget til snarest muligt at rejse kravet om et andet professorat i ny testamente.

Ønsket om et professorat for docent Hvidberg blev imødekommet i 1941, idet han 3. maj 1941 blev udnævnt til ekstraordinær professor i teologi med det gamle testamente som hovedfag²⁾.

Med hensyn til det ved professor Mosbechs overtagelse af det ordinære professorat i ny testamente ledigblevne docentur i samme fag, blev dette opslået ledigt 10. oktober 1940, men det blev ikke besat, da de to ansøgere, der havde meldt sig, af de to medlemmer af det nedsatte fagkyndige tremandsudvalg blev erklærede for endnu ikke at have lagt tilstrækkelige kvalifikationer for dagen, hvorefter fakultetet måtte foreslå en udsættelse af besættelsen, der blev bifaldet af Konsistorium³⁾. Da der ikke siden for fakultetet har foreligget nogen sandsynlighed for, at et nyt opslag ville føre til et gunstigere resultat, har docenturet siden da stået ledigt, og man har i de forløbne år måttet lade undervisningen bestride gennem vekslende vikarer, en ordning, der naturligvis er overordentlig uheldig. Det kan tilføjes, at dersom fakultetet havde rådet over et andet professorat i faget, ville det

¹⁾ jfr. universitetets årbog for 1939-40, side 23.

²⁾ se herom universitetets årbog for 1940-41, side 20 ff.

³⁾ se herom universitetets årbog for 1940-41, side 22 ff.

sikkert have været muligt at få det besat. Fakultetet må derfor nu – og med endnu større styrke end i 1940, under hensyn til, at de normale krav til undervisningen i mellemtiden ikke er blevet mindre, men endnu større – fremføre sit ønske om, at der på normeringsloven for 1947/48 oprettes et andet ordinært professorat i ny testamente.«

Herefter blev ved ændringsforslag til forslag til lov om statens tjenestemænd, jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg B., sp. 1139–42 og 1171–74, docenturet i nytestamentlig eksegese omdannet til et professorat i teologi med nytestamentlig eksegese som hovedfag.

Om besættelsen af professoratet vil blive givet meddelelse i et senere hefte af årbogen.

e. *Lektorstillingerne i bogholderi og regnskabskritik under det rets- og statsvidenskabelige fakultet*

(j. nr. 182/45).

Da den fhv. finanshovedbogholder Hans Bjarne meddelte beskikelse som lektor i bogholderi og regnskabskritik for juridiske og statsvidenskabelige studerende udløb den 31. august 1945 og ikke af lektoratets indehaver ønskedes fornyet under hensyn til, at han den 23 s. m. fyldte 70 år, indstillede det rets- og statsvidenskabelige fakultet under 12. juni 1945, at det pågældende lektorat blev opslået ledigt.

Efter at lektoratet i henhold hertil af ministeriet var blevet opslået ledig og de indkomne ansøgninger under 3. august 1945 tilstillet universitetet til erklæring, afgav fakultetet under 18. september 1945 følgende indstilling:

»Ved hoslagt at tilbagesende den til udtalelse tilstillede sag vedrørende besættelsen af det ledige lektorat i bogholderi og regnskabskritik skal fakultetet, efter at sagen har været behandlet på et møde den 7. d. m., udtale følgende:

Undervisningen i bogholderi og regnskabskritik har hidtil været bestridt af lektorerne, fhv. finanshovedbogholder Bjarne og bankinspektør Eken, hvis stillinger har været aflønnet med henholdsvis 2700 og 1800 kr. årligt + tillæg, under hensyn til at lektor Bjarne hvert år har undervist 2 hold juridiske og 1 hold statsvidenskabelige studerende, medens lektor Eken i samme tidsrum har 2 hold juridiske studerende.

Som ansøgere til det ved lektor Bjarnes afgang nu ledige lektorat har meldt sig følgende ansøgere: Kontorchef i Grønlands styrelse, cand. polit. Ch. R. Friis, statsautoriseret revisor Poul Hansen, landsretssagfører Bent Uhrskov, statsautoriseret revisor Rupert Stevnsborg og bankassistent Børge Høilund.

Medens varigheden af det obligatoriske kursus er den samme for de juridiske og de statsvidenskabelige studerende, gives der for de først-

nævntes vedkommende kun bedømmelsen »bestået« eller »ikke-bestået« ved den afsluttende prøve, medens de statsvidenskabelige studenter får en karakter, der medregnes i det endelige eksamensresultat. Desuden er det fakultetets ønske, at undervisningen for disses vedkommende bringes i en vis nærmere tilknytning til andre fag ved den statsvidenskabelige eksamen, især driftsøkonomi, medens et tilsvarende hensyn ikke gør sig gældende for juristernes vedkommende.

Af ansøgerne til det ledige lektorat er der efter fakultetets opfattelse ingen, som med sikkerhed kan siges at have de fornødne kvalifikationer til at meddele de statsvidenskabelige studerende en undervisning af den lige omtalte karakter, og fakultetet må derfor foretrække, at lektor, bankinspektør Eken fremtidig overtager også denne del af undervisningen, således at han rykker op i det ledige lektorat. Lektor Eken har erklæret sig enig i denne ordning.

Ved lektor Ekens overtagelse af det store lektorat, vil det af ham hidtil beklædte lektorat blive ledigt, og af de 5 ansøgere må fakultetet anse statsautoriseret revisor Poul Hansen for bedst kvalificeret til at overtage dette, såfremt han i øvrigt måtte være villig til at modtage beskikkelse.

Fakultetet skal derfor indstille, at det ledige lektorat besættes med bankinspektør Eken, og at dennes hidtidige lektorat besættes med statsautoriseret revisor Poul Hansen, således at begge udnævnelser foreløbig gælder for eet år.«

Efter at denne indstilling med tilslutning af Konsistorium var blevet indsendt til ministeriet, beskikkede dette under 22. oktober 1945 bankinspektør A. Eken og statsautoriseret revisor Poul Hansen som lektorer ved Københavns universitet i bogholderi og regnskabsteknik for juridiske studerende, bankinspektør Eken tillige for statsvidenskabelige studerende for eet år fra den 1. september 1945 at regne med forpligtelse for de pågældende til uden særskilt vederlag at fungere som censorer ved prøven i bogholderi.

f. Lektor, landsretssagfører Niels Alkils afgang fra universitetet og byretsdommer W. E. von Eybens beskikkelse som lektor i obligationsrettens specielle del

(j. nr. 339/46).

Under 20. maj 1946 meddelte ministeriet lektor, landsretssagfører Niels Alkil afsked efter ansøgning fra stillingen som lektor i obligationsrettens specielle del ved universitetet fra den 31. august 1946 at regne.

Efter at det således ledigtblevne lektorat efter indstilling af det rets- og statsvidenskabelige fakultet og universitetets rektor var blevet opløst ledigt, blev under 26. juni 1946 de indkomne 3 ansøgninger,

nemlig fra kst. byretsdommer W. E. von Eyben, sagførerfuldmægtig Iver Hoppe og sagførerfuldmægtig Erik Strøjer af ministeriet tilstillet universitetet til erklæring.

Under 4. juli 1946 afgav det rets- og statsvidenskabelige fakultet følgende indstilling om lektoratets besættelse:

»Ved at tilbagesende de med rektors skrivelse af 26. juni 1946 fulgte ansøgninger fra kst. byretsdommer W. E. v. Eyben, sagførerfuldmægtig Iver Hoppe og sagførerfuldmægtig Erik Strøjer om det ledige lektorat i obligationsrettens specielle del skal fakultetet fremsætte følgende udtalelse:

Kst. byretsdommer v. Eyben har siden han i 1937 blev cand. juris med 198 points (14,14) været ansat i justitsministeriet, idet han dog i to år har virket som dommerfuldmægtig i Københavns amts nordre birk. Han har tillige været sekretær hos statsadvokaten for København, haft beskikkelse som anklager og fra august 1945 været sekretær i ankenævnet for de særlige straffesager. Fra 1. juli 1945 har han været konstitueret som dommer i Københavns byret. Han har fra 1937-44 virket som manuudtør i retspleje og fra 1. september 1944 været ansat som universitetsmanuudtør i ejendomsret og derigennem vist sig at være i besiddelse af pædagogiske evner. Han har medvirket på udmærket måde med udarbejdelsen af forskellige lærebøger og lovkommentarer.

Sagførerfuldmægtig Hoppe er kandidat fra sommeren 1944 med 13,93 points. Han har fornylig offentliggjort en afhandling i U.f.R. 1946 B S. 180 ff. om beslaglæggelse, konfiskation og forvaltning efter straffelovstillæggene. Hans ansøgning er bilagt med en udmærket anbefaling fra professor, dr. juris Knud Illum.

Sagførerfuldmægtig Erik Strøjer er kandidat fra vinteren 1944/45 med 14,13 points. Han har virket som manuudtør i obligationsret, fra 1. september 1945 som universitetsmanuudtør.

Af ansøgerne mener fakultetet, at kst. byretsdommer v. Eyben bør foretrækkes. Han er en dygtig jurist med indgående kendskab både til formueret og retspleje; han har gennem sin uddannelse og nu som byretsdommer erhvervet et godt kendskab i praksis til de i obligationsrettens specielle del omhandlede retsforhold, hvori han som lektor skal undervise, og han har gennem sin virksomhed som manuudtør vist, at han er i besiddelse af udmærkede pædagogiske evner.

I henhold til foranstående har fakultetet på et møde den 2. juli 1946 vedtaget at indstille, at kst. byretsdommer W. E. v. Eyben ansættes som lektor i obligationsrettens specielle del foreløbig for eet år fra 1. september d. år at regne.«

Efter at denne indstilling var blevet indsendt til ministeriet med Konsistoriums tilslutning, beskikkede ministeriet under 23. august

1946 kst. byretsdommer W. E. von Eyben som lektor i obligationsrettens specielle del ved Københavns universitet for et tidsrum af eet år fra den 1. september 1946 at regne.

g. Forhøjelse af honorarerne til lektoren i driftsøkonomi og til lektoren i statistik

(j. nr. 301/44).

Under 29. august 1944 indgav lektor i driftsøkonomi P. P. Sveistrup og lektor i statistik K. Vedel-Petersen følgende andragende:

»Som det vil være fakultetet bekendt, ansattes undertegnede lektor i driftsøkonomi P. P. Sveistrup i 1933 med et årligt honorar på 2400 kr. og undertegnede lektor i statistik K. Vedel-Petersen i 1940 ligeledes med et årligt honorar på 2400 kr., begge honorarer plus de til enhver tid gældende dyrtidstillæg.

I 1942 indstillede fakultetet, at disse lønninger forhøjedes til 3600 kr. – en indstilling som kun delvis blev fulgt, idet honorarerne fra 1. april 1943 forhøjedes til 3000 kr.¹⁾

Efter at vi nu har bemærket, at der til forskellige juridiske discipliner søges 3 nye lektorer, der vil blive aflønnet med 3600, 5100 og 5100 kr., ligesom der ved finanslovsanordningen 1944/45 er oprettet en ny lektorstilling i nationaløkonomi med en aflønning af 3600 kr., og da vi ligeledes har bemærket, at samtlige lektorater i nationaløkonomi og jura ved det rets- og statsvidenskabelige fakultet er aflønnet højere end de to lektorater, vi beklæder, har vi overvejet, hvilke saglige hensyn, der kunne begrunde, at vore lektorater fremdeles skal betragtes som mindre kvalificerede og aflønnes lavest. Vi har imidlertid ved en uhildet betragtning ikke kunnet finde saglige argumenter for en aflønning, som vi må føle deklasserende såvel for os som for vore stillinger, idet vi mener, at vor undervisning, vor deltagelse i og udstrakte anvendelse ved eksaminationer og opgavecensurering, vore lærebøger m. v. svarer til, hvad der er forventet af os.

Vi tillader os derfor at anmode fakultetet om at søge udvirket, at de honorarer, der tillægges os, må blive forhøjet – i alt fald til de beløb, fakultetet i 1942 mente det rigtigt at foretage indstilling om.«

Det rets- og statsvidenskabelige fakultet udtalte i anledning heraf i en erklæring af 30. november 1944 følgende:

»Idet det rets- og statsvidenskabelige fakultet herved fremsender et fra lektorerne P. P. Sveistrup og K. Vedel-Petersen indkommet andragende om honorarforhøjelse, skal fakultetet tillade sig at erindre om, at det allerede i 1939 – ved skrivelser af 12. januar og 25. november²⁾ – androg om forhøjelse af honorarerne for lektoraterne i drifts-

¹⁾ se herom universitetets årbog for 1942-43, side 58 ff.

²⁾ se herom universitetets årbog for 1939-40, side 27 ff.

økonomi og statistik. I fakultetets skrivelse af 27. marts 1942 rejstes spørgsmålet påny, idet man androg om at få de to honorarer forhøjet fra 2400 kr. til 3600 kr. Til fakultetets beklagelse blev dette andragende kun delvis imødekommet fra ministeriets side, idet honorarerne fra 1. april 1943 sattes til 3000 kr. I betragtning af, at begge lektorer på eget ansvar varetager undervisningen i vigtige fag og i betydeligt omfang deltager såvel i det økonomiske seminar som i arbejdet med skriftlig og mundtlig eksamen, medgiver fakultetet deres andragende sin varmeste anbefaling og indstiller, at deres honorarer snarest muligt søges forhøjet til 3600 kr.«

Efter at sagen af universitetet var blevet indsendt til ministeriet, blev de to lektorhonorarer på finansloven for 1946–47, jfr. rigsdags-tidende for 1945–46, tillæg A., sp. 1855–56 forhøjet fra 3000 kr. årlig til 3600 kr. årlig.

*h. Oprettelse af et lektorat i patologisk anatomi og dr. med.
Gunnar Teilums beskikkelse som lektor*

(j. nr. 197/44).

Under 18. april 1944 afgav det lægevidenskabelige fakultet følgende indstilling:

»Fakultetet skal herved foreslå, at den til universitetets patologisk-anatomiske institut knyttede stilling som honorarlønnet videnskabelig assistent omnormeres til en fast videnskabelig assistentstilling, og at der til stillingen knyttes et lektorat, aflønnet med kr. 3600,00.

Forslaget motiveres med, at stillingens karakter i de sidste år er ganske forandret, idet den ikke mere kan betragtes som en uddannelsesstilling. Det stærkt stigende undervisningsarbejde i forbindelse med arbejdet for rigshospitalet kræver, at stillingen besættes med en fuldt uddannet patolog-anatom, som tilfældet er det nu, hvor dr. med. Gunnar Teilum, som er 41 år og har været specialist i faget siden 1940, indehaver stillingen.

Da dr. Teilum tiltrådte stillingen, var der ikke forbundet selvstændig undervisning med den; nu er der til stillingen knyttet 2 ugentlige undervisningstimer, ligesom kursus er udvidet fra 1 til 3 eftermiddage ugentlig, idet det stigende studentertal har medført en 2 à 3-dobling af mikroskopikursuset.

Disse øgede krav vil ikke mindskes, selvom de af fakultetet tidligere ansøgte forbedringer af undervisningsforholdene nu er blevet bevilgede¹⁾.

Hertil kommer, at også det daglige arbejde nu kræver, at stillingens indehaver er en fuldt uddannet patolog, der kan tage et selvstændigt ansvar f. eks. ved afgivelsen af diagnoser.

¹⁾ se herom universitetets årbog for 1943–44, side 53 ff.

Til en stilling som denne kan det ikke forventes, at kvalificeret arbejdskraft vil kunne fås, medmindre stillingen byder tålelige vilkår, hvilket foreslås opnået gennem den ansøgte omnormering.«

Forslaget blev indsendt til ministeriet med universitetets tilslutning til gennemførelse på normeringsloven og finansloven for finansåret 1945-46, men det blev ikke fremmet. Universitetet gentog da forslaget til normeringsloven og finansloven for finansåret 1946-47 og herefter blev der på finansloven for 1946-47 jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 1855-56 under universitetets konto 4. A. Honorarer til lektorer m. fl. optaget en bevilling på 3600 kr. årlig + midlertidigt tillæg til oprettelse af et lektorat i patologisk anatomi; derimod blev der ikke på normeringsloven for 1946-47 gennemført nogen omdannelse af den honorarlønnede videnskabelige assistentstilling.

Herefter beskikkede ministeriet under 11. juni 1946 dr. med Gunnar Teilum som lektor i patologisk anatomi ved Københavns universitet for treåret 1. april 1946-31. marts 1949.

i. *Professor, dr. phil. N. Bøgholms afgang fra
universitetet og dr. phil. Poul Christophersens udnævnelse
til professor i engelsk sprog og litteratur*

(j. nr. 184/43).

Ved kgl. resolution af 9. juli 1945 blev der meddelt professor i engelsk sprog og litteratur, dr. phil. Niels Bøgholm afsked efter ansøgning med pension på grund af alder fra den 31. august 1945 at regne.

Under 5. november 1945 indstillede det filosofiske fakultet, at det således ledigtblevne embede blev besat ved kaldelse af dr. phil. Poul Christophersen. Fakultetets indstilling skete på grundlag af følgende udtalelse af professorerne, dr. phil. C. A. Bodelsen og dr. phil. L. L. Hammerich:

»Undertegnede, som fakultetet har anmodet om at afgive en udtalelse angående dr. phil. Poul Christophersens kvalifikationer som kandidat til det ledige professorat i engelsk sprog og litteratur, skal herved udtale følgende:

Allerede i 1939 indstillede fakultetet dr. Christophersen til det ledige docentur i engelsk sprog og litteratur. Indstillingen skete på grundlag af en bedømmelse af de tre ansøgere til docenturet, dr. Christophersen, dr. phil. K. Schibsbye og cand. mag. Edw. Wolf, afgivet af et udvalg, som bestod af professorerne Bodelsen, Bøgholm og Hjelmlev. Udvalget fremhævede dr. Christophersen som den bedst kvalificerede af de tre ansøgere og udtalte om ham som følger:

»Dr. Christophersen, der for tiden opholder sig ved et engelsk universitet, disputerede med megen ære for doktorgraden i marts i år

med afhandlingen: »The articles: a study of their theory and use in English«. Ansøgeren er en dygtig sprogteoretiker, hos hvem »realisme« og »idealisme« i sprogbetragtning har indgået en smuk forening. Hans ovennævnte arbejde præges af en stærk sans for de store linier. Med stringens fastholdes den semantiske grundidé, der efter forfatteren udgør det centrale i engelsk artikelbrug; men samtidig er han redelig i sin fremhæven af vanskeligheder ved tilpasning af særtilfælde.

Med heldigt greb indfører dr. Christophersen nye betegnelser for hovedgrupper inden for hans studiefelt, betegnelser, som på det nøjeste hænger sammen med hans teoretiske fremstilling og bidrager til at give denne fasthed. Der er ingen tvivl om, at Christophersens arbejde er et vigtigt bidrag til teoretisk og i ikke ringe grad til praktisk kendskab til moderne engelsk artikelbrug.

Hans bog er yderligere et sprogteoretisk bidrag af mere almindelig værdi, med kendskab til og selvstændig vurdering af den almenlingvistiske litteratur, der kommer i betragtning; derved fremtræder disputatsen ikke blot som et bidrag til den engelske filologi, men tillige som et vægtigt indlæg i den almenlingvistiske debat. Denne evne til at anlægge velunderbyggede helhedssynspunkter i klar og enkelt form må siges at være ypperligt kvalificerende til en videnskabelig lærestol.«

Dr. Christophersen opholdt sig imidlertid på dette tidspunkt i Cambridge, hvor han oppebar the British Councils store kandidatstipendium for danske. Begivenhederne den 9. April forhindrede ham i at komme tilbage til Danmark, og undervisningsministeriet mente ikke at kunne foretage udnævnelsen under de da rådende forhold (se Københavns universitets årbog for 1939-40, s. 58).

Dr. Christophersen har således opholdt sig i England i godt 6 år. Han studerede i vistnok 2 år i Cambridge og erhvervede der doktorgraden ved et arbejde betitlet »The Early History of Ballad Literature with special reference to English and Scandinavian ballads«, som vi har haft lejlighed til at læse i et maskinskrevet eksemplar. Cambridge forlanger ikke, at dets disputatser skal trykkes, og bogen er ikke trykt endnu, idet forfatteren har ønsket at foretage visse verificeringer, som ikke kunne udføres under krigen, hvortil vistnok også kommer vanskeligheden ved overhovedet at få bøger trykt i England i krigsårene.

Dr. Christophersens afhandling er på 265 maskinskrevne kvartsider. Det er, som titlen angiver, et bidrag til folkevisens tidlige historie med særlig hensyntagen til forholdet mellem England og Skandinavien. Han redegør i de indledende kapitler for problemet i almindelighed og viser dernæst den typiske udvikling ved en dybtgående behandling af en enkelt vise (Child No. 56 Sir Aldingar, Grundtvig nr. 13 Ravensgaard og Memering). Hans fortrolighed med det vigtigste af den store herhenhørende litteratur ses af hele arbejdet, ikke blot af den omfangsrige bibliografi og fremgår også af det interessante appendix III ang.

the Bovo Song («Die Tänzer von Kölbick»), d. v. s. den kendte kontrovers mellem Edv. Schröder, som i en på latin overleveret strofe (fra beg. af 12. årh.) efter det sted, hvortil strofen henfører, vil se et tidligt vidnesbyrd om en nedertysk folkevis, medens Paul Verrier i denne strofe efter overleveringens hjemsted ser et bevis for sin hovedtése, folkevisens opståen og udbredelse fra Nordfrankrig. Dr. Christophersen kan på dette punkt støtte Verriers tése med nye argumenter, og hans egen specielle undersøgelse peger med bestemthed i samme retning, idet den af ham behandlede vise godtgøres at være opstået i Flandern/Frankrig, hvorfra den dels er gået til England, dels til Skandinavien, medens på et senere tidspunkt en form af den engelske vise er nået til Skandinavien og mere eller mindre har påvirket nogle af visens her-værende former. Dette underbygges så bl. a. ved en solid og slående gennemgang af navnene og en fængslende redegørelse for selve visens historie, herunder også muligheden for tilknytning til historiske be-givenheder. Forbindelserne til den berømte legende om kejser Heinrich og kejserinde Kunigunde trækkes klart op; muligvis kunne der være lagt endnu mere vægt på den ejendommelige (og tidligere!) parallel-historie om Karl den Tykke og Richardis. Endelig undersøges så visens særdeles udbredte motiv »the theme of the accused and exculpated wife (often a queen)«, og der redegøres for, at kun den form, der kaldes The Earl of Toulouse, kan påvises at have øvet indflydelse på den engelske vise.

Det er uden tvivl et vigtigt bidrag til folkeviselitteraturen. Dr. Christophersen har ikke skyet at skaffe sig de fornødne betydelige kundskaber til nordvest- og sydeuropæisk litteratur i gammel tid. Selvfølgelig har han været hæmmet af at have måttet arbejde kun i Eng-land og under krigsforhold (af tysk videnskabelig litteratur savnes noget), men det er ikke sandsynligt, at just dette emnes behandling har lidt skade derved. Dr. Christophersen forener solid sproglig viden med filologisk nøjagtighed og sans for det væsentlige i en litteratur-historisk sammenhæng. Han vil, når dette arbejde trykkes, have pla-ceret sig højt som middelalderfilolog.

Dr. Christophersens Cambridge-disputats ækvivalerer i kvalitet og omfang en dansk doktordisputats. Mens han med sin disputats om artiklerne havde vist meget betydelige evner som lingvist, demon-strerer han med denne bog, at han også er en dygtig litteraturforsker.

Efter sin studietid i Cambridge har dr. Christophersen varetaget den del af den i 1941 afdøde lektor Helwegs arbejde som lektor ved Londons og Cambridges universiteter, som endnu kunne holdes i gang trods krigsforholdene. Han har desuden medvirket ved de danske radioudsendelser fra London og har i krigens sidste år været beskæf-tiget med arbejde af socialøkonomisk art (for den engelske regering).

Den omstændighed, at han i 6 år har opholdt sig i England og har

været i snæver kontakt med engelske universitetskredse, må i sig selv have givet ham en indlevelse i engelsk sprog, engelske forhold og engelsk væsen, som i høj grad vil komme ham og hans elever til gode, hvis han bliver universitetslærer i Danmark.

Ingen af de danske kandidater, som eventuelt kunne tænkes at ville melde sig til det ledige professorat, kan efter vor mening på nogen måde måle sig med dr. Christophersen hvad deres produktion og øvrige kvalifikationer angår. Dr. Christophersen er så utvivlsomt kvalificeret til professoratet, at der slet ingen grund er til at søge emner udenfor landets grænser, og selvom man gjorde det, ville man næppe i noget af de øvrige nordiske lande finde nogen, der har tilsvarende kompetence på både sprogligt og litterært område, endsiige – hvad dog ville være nødvendigt – kvalifikationer udover dr. Christophersens. Vi mener derfor at det ved professor Bøgholms afgang ledigblevne professorat i engelsk sprog og litteratur bør besættes med dr. phil. Poul Christophersen ved kaldelse.«

Efter at fakultetets indstilling med Konsistoriums tilslutning var blevet indsendt til ministeriet, blev dr. phil. Poul Christophersen, som på det tidspunkt opholdt sig i England, under 28. december 1945 konstitueret som professor i engelsk sprog og litteratur ved Københavns universitet fra den 1. januar 1946 at regne. Ved kgl. resolution af 8. marts 1946 meddeltes der ham fast ansættelse i embedet fra den 1. marts 1946 at regne.

k. Professor, dr. phil. Knud Fabricius' afgang fra universitetet og dr. phil., frk. Astrid Friis' udnævnelse til professor i historie

(j. nr. 114/45).

Under 16. februar 1945 blev der meddelt professor i historie, dr. phil. Knud Fabricius, som den 13. august 1945 ville fylde 70 år, afsked efter ansøgning med pension på grund af alder fra den 31. august 1945 at regne. Da det viste sig, at hans embede ikke kunne ventes besat ved afskedigelsens indtræden, blev det efter indstilling af det filosofiske fakultet og universitetets rektor ved kgl. resolution af 19. juli 1945 bifaldet, at den professor Fabricius tidligere bevilgede afsked blev udskudt til at gælde fra 31. januar 1946.

Efter at det således ledigtblivende embede efter indstilling af det filosofiske fakultet og universitetets rektor var blevet opslået ledig, blev under 8. marts 1945 de indkomne 5 ansøgninger, nemlig fra universitetsadjunkt, dr. phil. Aksel E. Christensen, lektor, dr. phil. Poul Colding, dr. phil., frk. Astrid Friis, mag. art. Paul-Erik Hansen og arkivar, cand. mag. Arthur Hassø af ministeriet tilstillet universitetet til erklæring.

Til at bedømme de indkomne ansøgninger nedsatte det filosofiske fakultet i henhold til § 3 i kgl. anordning af 15. maj 1932 et udvalg bestående af professorerne, dr. phil. Erik Arup og dr. phil. Knud Fabricius samt professor i historie ved Aarhus universitet, dr. phil. C. O. Bøggild Andersen. Dette udvalg afgav den 18. maj 1945 følgende indstilling til fakultetet:

»Til det ledige professorat i historie har der meldt sig 5 ansøgere: Universitetsadjunkt, dr. phil. Aksel E. Christensen, lektor, dr. phil. Poul Colding, dr. phil. Astrid Friis, mag. art Paul-Erik Hansen og arkivar, cand. mag. Arthur Hassø. Alle disse er dygtige videnskabsmænd, men dog må de tre af dem, Colding, Hansen og Hassø, i denne forbindelse afgjort træde tilbage for de to andre, Christensen og Friis. Dr. Colding har erhvervet doktorgraden ved studier i Danmarks politiske historie i slutningen af Christian III's og begyndelsen af Frederik II's tid. Denne bog er et systematisk, nøgternt og velskrevet arbejde, der kaster nyt lys over visse sider af forvaltningen og giver en klar fremstilling af datidig dansk udenrigspolitik. Men den viser også adskillige af et debutarbejdes svagheder, er ikke godt komponeret, strækker undertiden kildematerialet ud over det forsvarlige, og når på afgørende punkter ikke til bunds i problemerne. Det gælder om hele hans forfatterskab, hvortil hører en række artikler også i biografisk leksikon, at det er for snævert begrænset i tid og rum til at kunne komme i betragtning, når talen er om en universitetslærerstol.

Ingen af de to andre ansøgere, Hansen og Hassø, er i besiddelse af doktorgraden. Den ældste af dem, arkivar Hassø kan henvise til en meget omfattende produktion, men intet af hans arbejder kan betegnes som videnskabeligt kvalificerende i denne forbindelse. Af hans ældre arbejder kan man fremhæve »Kristoffer Valkendorf«, der bygger på utrykt materiale og retter mange fejl hos forgængere, men ikke går synderlig dybt i sin opfattelse af Valkendorf og ikke bryder nye baner. Arkivar Hassø sidder inde med en solid arkivalisk uddannelse, og han har på grundlag heraf forfattet en række særlig lokalhistoriske arbejder, men hans forfatterskab virker meget spredt og tilfældigt. Det gælder om ham som om Colding, at hans produktion har en for begrænset karakter i sammenligning med de to ovenfor nævnte ansøgers.

Magister Paul-Erik Hansen, der er langt yngre end de andre ansøgere, og som straks efter sin konferens på een gang udsendte de af ham nævnte tre arbejder, viser i disse en virkelig videnskabelig forskerevne, særlig i hans arbejde om Skibykrøniken, som synes at give gode løfter for en videnskabelig fremtid. Der savnes på nærværende tidspunkt endnu den grundighed og modenhed hos ham, som behandlingen af et større emne med tiden forhåbentlig vil fremkalde.

Det skal endnu bemærkes, at alle de nævnte tre mænd som under-

visningsassistenter har deltaget i universitetsarbejdet og udført dette tilfredsstillende.

De to tilbagestående ansøgere, Aksel E. Christensen og Astrid Friis, overgår afgjort de øvrige ansøgere i deres emners mangesidighed, deres forsknings selvstændighed og fremfor alt i deres omfattende studier i udenlandske, engelske og hollandske arkiver, så at disse må foretrækkes til det ledige professorat. Vistnok kan dr. Friis' videnskabelige arbejde betegnes som mere talentfuldt end dr. A. Christensens, men hun har ikke hidtil haft lejlighed til at lægge evner som universitetslærer for dagen. Under hensyn hertil finder vi det rigtigst at foreslå fakultetet en kortvarig mundtlig konkurrence mellem disse to ansøgere.«

Udvalgets indstilling blev i overensstemmelse med § 4, stk. 2 i den fornævnte kgl. anordning af 15. maj 1932 tilstillet ansøgerne, af hvilke arkivar Hassø indsendte en svarskrivelse. Ved indstillingens forelæggelse for fakultetet vedtog dette at behandle sagen på det foreliggende grundlag, hvorefter der i henhold til den fornævnte anordnings § 6, stk. 1 ville være at afholde konkurrence, til hvilken der i tilslutning til det fagkyndige udvalgs indstilling kun blev givet universitetsadjunkt, dr. phil. Aksel E. Christensen og dr. phil., frk. Astrid Friis adgang. Overfor de af arkivar Hassø fremsatte bemærkninger udtalte fakultetet, at disse ikke på noget punkt medførte ændringer i indstillingen bortset fra en enkelt rettelse i ordlyden. Fakultetet indstillede herefter, at der i henhold til den fornævnte anordnings § 7, stk. 1, blev nedsat en konkurrencekomité, bestående af fakultetets dekanus, professor, dr. phil. C. Elling som formand samt professorerne, dr. phil. Erik Arup, dr. phil. Knud Fabricius og dr. phil. Albert Olsen, alle valgte af fakultetet, desuden professor ved Aarhus universitet, dr. phil. C. O. Bøggild Andersen, docent sammesteds, dr. phil. Adam Afzelius og arkivar i rigsarkivet, dr. phil. Holger Hjelholt, alle valgte af undervisningsministeriet.

Efter at fakultetets indstilling under 29. juni 1945 var blevet indsendt til ministeriet med Konsistoriums tilslutning, blev der ved kgl. resolution af 19. juli 1945 nedsat en konkurrencekomité med den af fakultetet foreslåede sammensætning. Konkurrencen fastsattes til at omfatte to forelæsninger over bundet emne med 14 dages forberedelsestid for hver.

Konkurrenceforelæsningerne blev afholdt den 9. og 23. oktober 1945, nærmere således: Tirsdag den 9. oktober kl. 14–15: Dr. phil., frk. Astrid Friis, kl. 15–16: Universitetsadjunkt, dr. phil. Aksel E. Christensen. Det opgivne emne var: Hvorledes var efter Suverænitetsakterne 1661–62, forhandlingerne med de sønderjyske hertuger 1663–65 og Kongeloven 1665 de landes statsretlige stilling, der hørte under den danske krone? Tirsdag den 23. oktober kl. 14–15: Universitets-

adjunkt, dr. phil. Aksel E. Christensen, kl. 15-16: Dr. phil., frk. Astrid Friis. Det opgivne emne var: De ledende motiver i fransk udenrigspolitik 1661-1713.

Den 23. oktober 1945 afgav konkurrencekomitéen følgende indstilling til ministeriet:

»Efter at konkurrencekomitéen i henhold til § 8 i kgl. anordning af 15. maj 1932 om regler for ansættelse af professorer ved Københavns universitet har drøftet og gennemgået ansøgenes vita ante acta, tidligere videnskabelige produktion og udfaldet af de afholdte prøver, skal komitéen, idet man mener, at begge deltagerne er kompetente til at beklæde det ledige professorat, udtale, at man trods visse betænkeligheder af pædagogisk art enstemmigt indstiller dr. phil. Astrid Friis til embedet på grund af hendes fremragende videnskabelige produktion.«

Herefter blev ved kgl. resolution af 29. december 1945 dr. phil., frk. Astrid Friis udnævnt til professor i historie ved Københavns universitet fra den 1. februar 1946 at regne. Da professor Friis ved ansættelsen var over 40 år gammel, blev der på normeringsloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 6777-78 og 6832 tillagt hende ret til pension uanset alderen ved ansættelsen.

1. *Docent, fil. dr. Bengt Hasselrots udnævnelse til professor i romansk sprog og litteratur*

(j. nr. 108/43).

Som meddelt i universitetets årbog for 1942-43, side 90 bifaldt ministeriet under 6. august 1943, at besættelsen af et af de to professorater i romansk sprog og litteratur, som i efteråret 1942 var blevet ledige ved professorerne, dr. phil. Kr. Sandfelds og dr. phil. Viggo Brøndals død, blev udsat; motiveringen herfor var, at fakultetet ønskede at afvente det mundtlige forsvar af to doktorafhandlinger, forfattet af to af ansøgerne til de ledige professorater.

Efter at disse doktorafhandlinger var blevet forsvarede og doktorgraden konfereret forfatterne, indstillede fakultetet under 3. juni 1944, at det endnu ledige professorat påny blev opslået ledigt. Efter at dette var sket, blev under 27. juni 1944 de indkomne 6 ansøgninger, nemlig fra docent, fil. dr. Bengt Hasselrot, Uppsala, lektor, dr. phil. Tage Hermann, lektor, dr. phil. Poul Høybye, docent, fil. dr. Bertil Malmberg, Lund, docent, fil. dr. Hans Nilsson-Ehle, Lund og universitetsadjunkt, dr. phil. Hans Madsen Sørensen, Aarhus af ministeriet tilstillet universitetet til erklæring.

Til at bedømme de indkomne ansøgninger nedsatte det filosofiske fakultet i henhold til § 3 i kgl. anordning af 15. maj 1932 et udvalg bestående af professorerne, dr. phil. H. Sten og dr. phil. Louis Hjelm-

slev samt docent, dr. phil. F. J. Billeskov Jansen. Dette udvalg afgav den 29. oktober 1944 følgende indstilling til fakultetet:

»Undertegnede, hvem fakultetet har overdraget som fagkyndigt udvalg at afgive indstilling vedrørende de indkomne ansøgninger til det ledige professorat i romansk sprog og litteratur, skal udtale følgende.

Der er indkommet seks ansøgninger, nemlig fra docent, fil. dr. Bengt Hasselrot (Uppsala), lektor, dr. phil. Tage Hermann (København), lektor, dr. phil. Poul Høybye (København), docent, fil. dr. Bertil Malmberg (Lund), docent, fil. dr. Hans Nilsson-Ehle (Lund) og universitetsadjunkt, dr. phil. Hans Madsen Sørensen (Aarhus).

Efter at udvalget har gjort ansøgenes videnskabelige arbejder til genstand for sin prøvelse, er der i udvalget enighed om, at samtlige ansøgere har en sådan videnskabelig produktion, at de hver for sig må anses for kompetente, men at på den anden side ingen af ansøgerne tør siges at være samtlige øvrige ansøgere så væsentlig overlegen, at udvalget ville anse det for fuldt forsvarligt at indstille en enkelt.

Udvalget skal derfor indstille, at der afholdes en konkurrence mellem samtlige ansøgere. I betragtning af den ret betydelige uensartethed i de forskellige ansøgers hidtidige produktionsområde skal foreslås, at konkurrencen indrettes med henblik på en alsidig prøvelse af ansøgenes romanistiske orientering såvel i litterær som i sproglig retning.

Under disse omstændigheder skal udvalget i henhold til kgl. anordning af 15. maj 1932 om regler for ansættelse af professorer ved Københavns universitet § 6, stk. 2 unnlade at fremsætte yderligere udtalelser om de enkelte ansøgers kvalifikationer.«

Udvalgets indstilling blev i overensstemmelse med § 4, stk. 2 i den fornævnte kgl. anordning af 15. maj 1932 tilstillet ansøgerne, af hvilke docent Hasselrot og universitetsadjunkt Hans Sørensen indsendte svarskrivelser. Ved indstillingens forelæggelse for fakultetet vedtog dette at behandle sagen på det foreliggende grundlag, hvorefter der i henhold til den fornævnte anordnings § 6, stk. 1 ville være at afholde konkurrence mellem samtlige ansøgere. De fra ansøgerne Hasselrot og Hans Sørensen indsendte skrivelser tog fakultetet til efterretning. Fakultetet indstillede herefter, at der i henhold til den fornævnte anordnings § 7, stk. 1 blev nedsat en konkurrencekomité bestående af fakultetets dekanus, professor, dr. phil. C. Elling som formand samt professorerne, dr. phil. Louis Hjeltslev, dr. phil. Paul V. Rubow, dr. phil. H. Sten og docent, dr. phil. F. J. Billeskov Jansen, alle valgte af fakultetet desuden professor ved Aarhus universitet, dr. phil. Andreas Blinkenberg, professor ved Lunds universitet, fil. dr. Alf Lombard og professor ved Göteborgs högskola, fil. dr. K. Michaelsson, alle valgte af undervisningsministeriet. Endelig indstillede fakultetet, at det blev overladt dette til sin tid efter forslag fra konkurrencekomitéen at fast-

sætte det nærmere vedrørende konkurrencen, derunder dens form og tidspunktet for dens afholdelse.

Efter at fakultetets indstilling var blevet indsendt til ministeriet med Konsistoriums tilslutning, bifaldt ministeriet under 20. februar 1945 fakultetets indstilling.

Konkurrencen blev, efter at lektor, dr. phil. Poul Høybye og docent, fil. dr. Hans Nilsson-Ehle ved skrivelser af 17. og 18. august 1945 havde trukket deres ansøgninger tilbage, afholdt i tiden 1. september-30. november 1945. Efter fakultetets bestemmelse omfattede den to skriftlige opgaver, en sproglig og en litterær, hvis ordlyd blev tilstillet konkurrencedeltagerne den 1. september 1945 og hvis besvarelser skulle afleveres enkeltvis eller samlet inden den 1. november 1945; desuden to forelæsninger over bundne emner, et sprogligt og et litterært, således, at der ved hver af forelæsningerne blev givet konkurrencedeltagerne to emner at vælge imellem.

Den skriftlige sproglige opgave lød: Artiklernes oprindelse og udvikling fra sen-latin til de romanske sprog og deres udnyttelse i disse; den skriftlige litterære opgave lød: Teknik og stil i Jean Giraudoux's dramatik. Forelæsningen over sprogligt emne holdtes således: Tirsdag den 20. november 1945 kl. 10-11: lektor, dr. phil. Tage Hermann, kl. 11-12: Docent, fil. dr. Bertil Malmberg, kl. 14-15: Universitetsadjunkt dr. phil. Hans Madsen Sørensen, kl. 15-16: Docent, fil. dr. Bengt Hasselrot. De opgivne emner var: Den germanske indflydelse på de romanske sprog i tidlig middelalder og: Ledende synspunkter for udforskningen af de romanske sprog mellem de to verdenskrige; alle konkurrencedeltagerne valgte at forelæse over det førstnævnte emne. Forelæsningen over litterært emne holdtes således: Fredag den 30. november 1945 til 10-11; kl. 11-12, kl. 14-15 og kl. 15-16 med samme rækkefølge af konkurrencedeltagerne som ved forelæsningen over sprogligt emne. Forelæsningen holdtes på fransk; de opgivne emner var: Dans quel état les romantiques français ont-ils trouvé le style poétique et comment l'ont-ils développé? og: Tendances générales des études littéraires en France depuis Taine; Lektor dr. phil. Tage Hermann valgte det andet emne, de tre øvrige konkurrencedeltagere det første emne.

Den 30. november 1945 afgav konkurrencekomitéen sin indstilling. Flertallet, bestående af professorerne Michaëlsson, Lombard, Blinkenberg, Hjelmslev og Sten indstillede docent, fil. dr. Bengt Hasselrot, medens mindretallet professor Rubow og docent Billeskov Jansen indstillede universitetsadjunkt, dr. phil. Hans Madsen Sørensen; konkurrencekomitéens formand, professor Elling afgav ingen stemme.

Herefter blev docent, fil. dr. Bengt Hasselrot under 4. januar 1946 konstitueret som professor i romansk sprog og litteratur ved Københavns universitet fra den 1. januar 1946 at regne, således at der senere,

når han havde erhvervet dansk indfødsret, ville blive meddelt ham kgl. udnævnelse i stillingen, tillagt ham lønningsanciennitet med tilbagevirkende kraft fra konstitutionsdagen samt pensionsret.

Da det pågældende embede som professor i romansk sprog og litteratur stod ledigt i efterårssemestret 1945, bifaldt ministeriet under 2. august 1945 efter indstilling af det filosofiske fakultet og universitetets rektor, at det blev overdraget bibliotekar, mag. art. André Nicolet at fortsætte stilskrivning med de studerende samt foretage gennemgang af tekster på fransk ialt i 2 ugentlige timer mod et vederlag på 1000 kr. at afholde af universitetets konto 6. Vikarudgifter.

m. *Omdannelse af docenturet i anvendt psykologi til et professorat og docent E. Tranekjær Rasmussens udnævnelse til professor*

(j. nr. 199/45).

Den 10. april 1945 indgav docent i anvendt psykologi E. Tranekjær Rasmussen et andragende om, at det af ham beklædte docentur måtte blive omdannet til et ekstraordinært professorat.

Som begrundelse herfor anførte han, at hans arbejde som docent siden hans udnævnelse hertil i 1940 havde været så omfattende, at det fuldt ud ækvivalerede en professors arbejde, og at undervisningsarbejdet senere ved oprettelsen af det psykologisk-pædagogiske studium var steget til mere end det dobbelte. Han anførte endvidere, at også fagets betydning talte for en omdannelse af docenturet til et professorat, idet faget i de senere år havde spillet en større og større rolle indenfor mange områder af samfundslivet og kunne forventes at få endnu større betydning.

Det filosofiske fakultet videresendte dette andragende med anbefaling og ledsaget af en udtalelse af 11. april 1945 fra professor i filosofi Jørgen Jørgensen. Det anførtes heri, at faget anvendt psykologi i de senere år havde fået en så stor betydning i samfundsmæssig henseende, at det studie- og undervisningsmæssigt stod fuldt på højde med den teoretiske psykologi, således at dets tilfredsstillende varetagelse forudsatte, at læreren i dette fag kunne ofre det hele sin tid og arbejdskraft. Professor Jørgensen henviste iøvrigt til det store arbejde, som ledelsen af det psykologiske laboratorium under professor, dr. phil. Edgar Rubin fraværelse i de senere år havde medført for docent Tranekjær Rasmussen, som tillige samtidig under yderst vanskelige forhold havde fortsat og tilendbragt tilrettelæggelsen af studiet til den nyoprettede psykologisk-pædagogiske eksamen.

Efter sin hjemkomst fra Sverige efter verdenskrigen afgav også professor Rubin under 14. juni 1945 en udtalelse om docent Tranekjær Rasmussens andragende. Professor Rubin henviste til, at hans tilbage-

komst ikke ville formindske det store arbejde, der påhvilede docent Tranekjær Rasmussen, da arbejdet vedrørende det psykologisk-pædagogiske studium med tilhørende eksamen stadig voksede. Dertil kom nye opgaver for laboratoriet, bl. a. det fra mange sider fremsatte ønske om udarbejdelse af intelligensprøver for voksne. Professor Rubin fremhævede desuden det betydningsfulde videnskabelige forskningsarbejde, som docent Tranekjær Rasmussen havde taget op indenfor perceptionspsykologien og karakterologien.

Andragendet blev dog ikke fremmet til finanslovsforslaget for 1946-47. Da det efter den for omdannelse af docenturet til et professorat givne begrundelse måtte anses for mest rimeligt, at professoratet blev oprettet som en ordinær lærerpost, stillede universitetet, jfr. det foran side 3 ff. anførte, forslag om, at docenturet blev omdannet til et ordinært professorat.

Herefter blev ved ændringsforslag til forslag til lov om statens tjenestemænd, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg B., sp. 1139-42 og 1171-74 docenturet i anvendt psykologi omdannet til et professorat i samme fag, og ved kgl. resolution af 6. juli 1946 blev der meddelt docent E. Tranekjær Rasmussen ansættelse i stillingen fra den 1. april 1946 at regne.

*n. Omdannelse af docenturet i ægyptologi
til et professorat og docent, dr. phil. C. E. Sander-Hansens
udnævnelse til professor*

(j. nr. 161/43).

Den 15. februar 1943 indgav docent i ægyptologi, dr. phil. C. E. Sander-Hansen et andragende om, at der måtte blive oprettet et ekstraordinært professorat i ægyptologi for ham, således at det normerede docentur i faget indtil videre stod ubesat. Det filosofiske fakultet anbefalede dette andragende, men det blev ikke fremmet, ej heller da docent Sander-Hansen og fakultetet i 1944 gentog andragendet.

Under 8. november 1945 indgav docent Sander-Hansen derefter følgende andragende:

»Undertegnede skal herved ansøge om, at der på normeringsloven for 1946-47 oprettes et professorat i ægyptologi til afløsning af det nuværende normerede docentur, idet jeg henviser dels til mine af fakultetet tiltrådte ansøgninger om oprettelse af et ekstraordinært professorat i årene 1943, 1944 og 1945, dels til de følgende bemærkninger.

Når jeg tillader mig at indsende denne ansøgning, gør jeg det ikke blot under henvisning til ægyptologiens anerkendte betydning for den kulturhistoriske forskning, men jeg ønsker navnlig at fremhæve det betydelige omfang, som universitetsarbejdet i de senere år har antaget, hvorved docentens pligter stadig er blevet forøget. Dernæst

må jeg henlede opmærksomheden på dansk ægyptologis særstilling i Skandinavien og på de betydelige traditioner, der fra gammel tid findes for ægyptologisk forskning i Danmark.

Undervisningen i ægyptologi omfatter sprogets udvikling fra de ældste pyramidetekster til det koptiske i århundrederne efter Chr. f. og er i sig selv en ret betydelig opgave. Desuden har jeg taget initiativet til en undervisning i koptisk for ikke-ægyptologer d.v.s. især teologer, da det forekom mig, at der som følge af teksternes særlige art forelå en vigtig opgave i pagt med de bedste traditioner fra ældre tid. Ved de større universiteter i udlandet plejer koptisk at blive doceret ved en særlig lærer. Dertil kommer, at jeg har givet vejledning i de ikke-filologiske discipliner med det resultat, at jeg i min funktionstid har uddannet to magistre med speciale henholdsvis i historie og i arkæologi. Det arbejde, denne undervisning og vedligeholdelsen af en alsidig viden på alle ægyptologiens områder kræver, behøver sikkert ingen yderligere uddybelse.

Ved siden af undervisningen påhviler der mig ledelsen af universitetets ægyptologiske laboratorium med dets mange forskellige samlinger. Dette laboratorium er fra en ganske lille begyndelse i 1926 vokset til et omfattende og uundværligt forskningsapparat. Da bevillingerne altid har været små, tør jeg sige, at dette resultat kun er nået ved et ihærdigt slid fra min forgængers og min side. Der er først i den seneste tid blevet bevilget mig videnskabelig assistenthjælp, og dette må forstås således, at der nu påhviler assistenten det arbejde, som jeg tidligere har måttet lade ligge af mangel på tid, f. eks. konservering og katalogisering af vor papyrussamling. Forstanderens arbejde er således ikke blevet væsentligt formindsket. I forbindelse med det almindelige forskningsarbejde på laboratoriet har jeg indrettet og leder et arbejdsfællesskab af de ældre ægyptologer, der for tiden læser upublicerede koptiske tekster. Laboratoriet udgiver serien »*Analecta aegyptiaca*«, hvoraf der siden 1941 er udkommet 4 Bind, medens Bd. 5 og 6 er under forberedelse.

For min videnskabelige produktion, der er ret omfattende og alsidig, og som er blevet særdeles godt modtaget i den internationale videnskabelige verden, har jeg redegjort i mine tidligere ansøgninger.

Det er mit indtryk, at dette arbejde, som jeg har bestridt siden 1937, og som har udviklet sig ganske naturligt efter de foreliggende krav, langt overstiger, hvad der med rimelighed kan pålægges en docent. Jeg er for tiden det filosofiske fakultets ældste docent.

Den danske ægyptologi har takket være ægyptologernes omfattende produktion opnået en meget anset stilling i international forstand og gør sig vel i højere grad gældende, end landets størrelse kunne lade formode. Indenfor Skandinavien indtager den en særstilling, da Københavns universitet er det eneste med fast undervisning i faget. Både i

min forgængers tid og i min indtil besættelsen var svenske og norske studerende hyppige gæster. Selv om der f. eks. i Sverige skulle blive oprettet et professorat, vil København altid forblive centret for undervisning og forskning i faget alene af den grund, at de samlinger, der findes på universitetet, bibliotek og i musæer, nu ikke mere vil kunne skabes noget andet sted.

Danmark, der på så mange andre områder har gjort en væsentlig indsats for orientalistik, kan også indenfor ægyptologien se tilbage på rige traditioner. De ældre foregangsmænd, som Zoëga, Engelbreth og Münter, er endnu i frisk minde, og jeg skal fra nyeste tid fremhæve Vald. Schmidt, der skabte Glyptotekets enestående samlinger, og H. O. Lange, som ved siden af sin forskergerning indførte en moderne meto- disk undervisning i faget her ved universitetet.

Det forekommer mig af disse anførte grunde rimeligt at ansøge om en snarlig forbedring af ægyptologiens kår og naturligt at ansøge om oprettelse af et normeret professorat for derved at kunne se frem til en mere betrygget udvikling af faget ved Københavns universitet.«

Efter at dette andragende var blevet indsendt til ministeriet med anbefaling af det filosofiske fakultet og universitetets rektor og kurator, jfr. også herom det foran side 3 ff. anførte, blev docenturet ved ændringsforslag til forslag til lov om statens tjenestemænd, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg B., sp. 1139-42 og 1171-74 omdannet til et professorat, og ved kgl. resolution af 9. juli 1946 blev der meddelt docent Sander-Hansen ansættelse i stillingen fra den 1. april 1946 at regne.

*o. Omdannelse af docenturet i dansk litteratur
til et professorat og docent, dr. phil. F. J. Billeskov Jansens
udnævnelse til professor*

(j. nr. 188/44).

Under 4. april 1944 stillede det filosofiske fakultet forslag om, at docenturet i dansk litteratur på finansloven for 1945-46 blev omdannet til et ekstraordinært professorat i dansk litteratur for docenturets indehaver, dr. phil. F. J. Billeskov Jansen. Dette forslag blev dog af hensyn til andre bevillingsandragender, som fakultetet gav prioriteten, ikke indsendt til ministeriet. Fakultetet gentog da under 28. marts 1945 sit forslag om professoratets oprettelse; i indstillingen herom henviste fakultetet til følgende fra professorerne, dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen, dr. phil. Jón Helgasen, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen modtagne skrivelse af 24. februar 1945:

»Under henvisning til nedenstående motivering anmoder vi under- tegnede fakultetet om at indstille, at docent, dr. phil. F. J. Billeskov Jansen ved første mulige lejlighed, helst allerede fra 1. sept. d. å., bliver udnævnt til professor.

Det meget store antal danskstuderende medfører stærkt tyngende undervisningsbyrder, så meget mere som også mange af dem, der forbereder sig til magisterkonferens i almindelig og sammenlignende litteraturhistorie, følger de pågældende forelæsninger og øvelser. Ikke sjældent har øvelseshold måttet dubleres. Det kan tilføjes, at af de hovedfagsstuderende i dansk har i de sidste 9–10 år langt de fleste valgt litterært speciale, og at de af specialestudiet fremgaaede afhandlinger ofte er særdeles omfangsrige. Alt vel overvejet, må to professorer med fuld undervisningspligt siges at være karrigt tilmålte lærerkræfter til det foreliggende undervisningsarbejde, selv under forudsætning af nogen hjælp fra assistenter.

Hvad dr. Billeskov Jansens kvalifikationer angår, skal det fremhæves, at han siden sin ansættelse ved universitetet i 1941 foruden til en meget påskønnet undervisning har haft arbejdskraft til en videnskabelig produktion. I allerførste række må nævnes det meget for-tættede 1. bind af en stort anlagt historisk fremstilling, »Danmarks digtekunst« – et værk, der vil afhjælpe et føleligt savn inden for den akademiske lærebogslitteratur. Af stor værdi er også hans kommenterede udgave af Holbergs »Moralske Tanker« og en påbegyndt tilsvarende udgave af Holbergs epistler samt det mere populært anlagte, men videnskabeligt såre velfunderede udgiverarbejde »Ludvig Holbergs Memoirer«; gennem disse hårdt tiltrængte editioner har han på den smukkeste måde fortsat de Holbergstudier, der tidligt grundlagde hans faglige anseelse. Det bør ligeledes nævnes, at han ved igangsættelsen af det litteraturvidenskabelige tidsskrift »Orbis litterarum« har vist et friskt og nyttigt initiativ.

Det må bemærkes, at den her foreslåede ordning ikke betegner nogen opsigtsvækkende innovation, idet Københavns universitet gennem de allerfleste år i dette århundrede har haft tre litteraturhistoriske professorer, hvoraf de to i dansk (nordisk) litteratur.«

Ved sagens behandling i Konsistoriums forretningsudvalg blev det anset for rettest at søge professoratet oprettet som et ordinært professorat, og forslag herom blev stillet af universitetet til normeringsloven for 1946–47. Docenturets omdannelse til et professorat blev herefter – jfr. det foran side 3 ff. anførte – gennemført ved ændringsforslag til forslag til lov om statens tjenestemænd, jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg B., sp. 1139–42 og 1171–74 og ved kgl. resolution af 16. juli 1946 blev der meddelt docent Billeskov Jansen ansættelse i stillingen fra den 1. april 1946 at regne.

p. *Oprettelse af et ekstraordinært docentur i centralasiatiske sprog for lektor, dr. phil. Kaare Grønbech*

(j. nr. 189/44).

Under 20. marts 1944 indgav lektor i centralasiatiske sprog med særligt hensyn til tyrkisk, dr. phil. Kaare Grønbech følgende andragende:

»Undertegnede lektor, dr. phil. Kaare Grønbech tillader sig herved, i anledning af det forestående udløb af den treårige periode, for hvilken mit lektorat løber, ærbødigst at ansøge om omdannelse af lektoratet til docentur eller professorat efter fakultetets skøn.

Mit håb om en gunstig optagelse af dette andragende allerede efter den første treårige periode af min lektoratsvirksomhed grunder jeg først og fremmest på den omstændighed, at oprettelsen af lektoratet ved den europæiske krigs udbrud i 1939 blev forskudt til et væsentlig senere tidspunkt, nemlig 1942, end oprindeligt forudset. I de mellem-liggende år bestred jeg arbejdet som privatdocent. Under mere normale omstændigheder kunne jeg måske have gjort mig håb om på indeværende tidspunkt at befinde mig langt inde i den anden funktionsperiode, i hvilket tilfælde fremkomsten af dette andragende ville være langt bedre motiveret.

Endvidere tillader jeg mig at henvise til, at jeg er nået op i en alder, der gør det af vigtighed for mig at kunne samle al min arbejdskraft om fuldendelsen af de videnskabelige mål, jeg har sat mig. Kun oprettelsen af en fast universitetsstilling, der er bedre gageret end min nuværende, vil kunne frigøre mig for det skolearbejde, der gennem mange år har lagt beslag på en så stor del af min tid og kraft og hindret mig i helt at hellige mig det store antal videnskabelige arbejder af både teoretisk og editionsmæssig art, som jeg betragter som min livsopgave. De nærmest foreliggende opgaver er: Udgivelsen af de oldtyrkiske indskrifter, udarbejdelsen af nogle studier over Oldtyrkisk og af grammatiker over en række hidtil ubearbejdede tyrkiske sprog, samt fuldendelsen af mit værk om den tyrkiske sprogybygning. Hertil kommer bearbejdelsen af de københavnske samlinger af mongolsk litteratur, navnlig udsendelse af udgaver af de ukendte krøniker.

Endelig må det måske være mig tilladt at pege på værdien af en autoritativ universitetsstilling for et så vigtigt område som både Tyrkiets og det fjerne Østens politiske og kulturelle udvikling, specielt i tider hvor opportunistiske fraser og tarveligt underbyggede godtkøbsteorier har alle muligheder for uimodsagt at gøre sig til offentlighedens eneste vejledere på de områder, hvor ingen effektiv hjemlig medforskning træder kontrollerende til.

Angående min hidtidige virksomhed som lektor tillader jeg mig at

anføre følgende: I den forløbne tid har jeg i fortsættelse af mit arbejde som privatdocent dels afholdt regelmæssige kurser i Osmannisk for begyndere (spec. lingvistisk interesserede studerende), suppleret med øvelser for viderekomne, dels (spec. for historiestuderende) afholdt øvelser over osmanniske historikere og ældre osmanniske diplomer (3 semestre), over den italienske orienthandel på grundlag af Codex Cumanicus, samt forelæsninger over Centralasiens historie fra 500 e. Chr. til nutiden. Arbejdet er nu konsolideret ved oprettelsen af laboratoriet for centralasiatiske sprog, hvis lokaler ventes at være i orden til sommer; til laboratoriet er opnået støtte dels fra det gamle universitetsbiblioteks samlinger, dels fra det Raben-Levetzau'ske Fond.

Af videnskabelige arbejder har jeg siden min ansættelse som lektor udsendt en række mindre afhandlinger, samt: *Komanisches Wörterbuch*, 1942, og *Tschuwaschische Gesänge*, 1942.«

Det filosofiske fakultet videresendte dr. Grønbechs andragende led-saget af følgende udtalelse af 28. marts 1945:

»Dr. Grønbech, der siden den 1. april 1942 har varetaget lektoratet i centralasiatiske sprog med særligt hensyn til tyrkisk, og som i 1936 tog doktorgraden og i 1943 indvalgte i Videnskabernes selskab, har gennem en længere årrække med fremragende dygtighed og energi viet sine kræfter til studiet af tyrkiske og mongolske sprog. Hans hovedværker er »Der türkische Sprachbau« 1936; udgave af Codex Cumanicus 1936; ordbog hertil 1942; udgave af čuvašiske folkesange 1942. Dr. Grønbech foretog en studierejse til Tyrkiet 1937 og deltog 1938–39 i den etnografiske ekspedition til Østmongoliet sammen med H. Haslund-Christensen. Dr. Grønbech bearbejder for tiden det sproglige materiale fra denne ekspedition og forbereder desuden en udgave af de oldtyrkiske indskrifter på grundlag af Vilh. Thomsens papirer. Der stilles betydelige forventninger til disse arbejder, som dr. Grønbech har særlige forudsætninger for at udføre, og det må anses for at være af væsentlig betydning, at der sikres ham de bedst mulige betingelser herfor.

Fakultetet har tidligere (ved sin indstilling om det tilsvarende lektorat) henvist til ønskeligheden af undervisning i tyrkisk som et led i den vejledning i forskellige sprogområder, som fakultetet bør kunne give de studerende, og til ønskeligheden af, at de tyrkiske skriftsprog i første række rigstyrkisk, doceres af hensyn til den stadig større rolle, som de pågældende folkeslag spiller i den almindelige kultur, ligesom man har henvist til, at udforskningen af disse områder siden Vilh. Thomsens grundlæggende indsats har været et væsentlig led i dansk filologisk tradition.«

Herefter blev der på finansloven for 1946–47, jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg A., sp. 1851–52 tilvejebragt hjemmel for oprettelse af et ekstraordinært docentur i centralasiatiske sprog for lektor, dr. phil.

Kaare Grønbech, og ved kgl. resolution af 30. august 1946 blev der meddelt dr. Grønbech ansættelse i stillingen fra den 1. april 1946 at regne.

q. *Oprettelse af et lektorat i meteorologi for direktør for meteorologisk institut Helge Petersen*

(j. nr. 394/43).

Under 29. februar 1944 indgav det matematisk-naturvidenskabelige fakultet følgende andragende:

»Herved skal man stille forslag om, at der på finanslovsforslaget for 1945-46 søges oprettet et lektorat i meteorologi med et årligt honorar af 3600 kr. + midlertidigt tillæg for direktøren for meteorologisk institut Helge Petersen.

Fakultetet har i en årrække stærkt følt savnet af en videnskabelig undervisning i meteorologi. Ganske vist har der ved den polytekniske læreanstalt siden 1908 hvert andet semester været afholdt en kort elementær forelæsningsrække i meteorologi af afdøde direktør D. la Cour, der som lektor i meteorologi ved nævnte institution oppebar et særligt honorar af 800 kr., men denne undervisning har ikke kunnet dække fakultetets behov. Professoren i geografi har som grundlag for klimatologien givet en elementær gennemgang af meteorologien, og daværende statsmeteorolog, cand. mag. Helge Petersen har i sin tid i nogle semestre deltaget i denne undervisning.

I forskellige discipliner er der brug for elementær meteorologisk undervisning, men desuden savnes mulighed for en videregående undervisning bl. a. med uddannelse af fagmeteorologer og klimatologer som mål. I de enkelte tilfælde, da en student har ønsket at tage magisterkonferens i meteorologi, har direktør la Cour velvilligt medvirket ved at give anvisning på studiets tilrettelægning og ved eksamen, men de pågældende studenter har i det væsentlige måttet drive selvstudium. Da den polytekniske læreanstalts lektorat i meteorologi blev ledigt ved direktør la Cours død, ønskede derfor fakultetet at optage forhandlinger med den polytekniske læreanstalts rektor om en nyordning af undervisningen i meteorologi og udpegede til disse forhandlinger foruden decanus professorerne Niels Bohr, H. M. Hansen og Niels Nielsen.

På grundlag af en nylig stedfunden forhandling stiller fakultetet ovennævnte forslag, idet den polytekniske læreanstalt har erklæret sig indforstået med, at læreanstaltens hidtidige lektorat i meteorologi samtidig kan nedlægges, da man vil henvise sine studerende til den elementære forelæsningsrække, som i følge planen for det ansøgte lektorat skal afholdes hvert andet semester. Indstillingen til ministeriet kan da formentlig foretages som en fælles indstilling fra univer-

sitetet og den polytekniske læreanstalt. Det er os bekendt, at også den kgl. veterinær- og landbohøjskole er interesseret i, at visse af dens kandidater, der søger videregående landbrugsuddannelse, kan få adgang til den omhandlede undervisning i meteorologi.

Størrelsen af det årlige honorar er ansat under hensyn til, at den pågældende lektor får ansvaret for et selvstændigt fags udvikling ved universitetet. Foruden at han i hvert semester skal afholde forelæsninger afvekslende af mere elementær og videregående art, skal han lede den videnskabelige uddannelse af studenter med speciale i meteorologi. Der må regnes med øget tilgang af sådanne studenter, da det opsving i lufttrafik, som kan forventes, vil kræve videre udvikling af dertil knyttet meteorologi. Ved sammenligning med det hidtidige lektorhonorar ved den polytekniske læreanstalt må det erindres, at dette har været uændret gennem 35 år.

Forudsætningen for en tilfredsstillende bestridelse af den således påtænkte undervisning i meteorologi, må være adgang til den litteratur, det materiale og de instrumenter, der findes på meteorologisk institut, hvor også alene den nødvendige fagkundskab er repræsenteret. Direktør Helge Petersen har gennem foredrag og populær-videnskabelige bøger vist udmærkede læreregenskaber; tillige har han haft afgørende betydning for moderniseringen af vejrtjenesten her i landet, og han har gennem sin videnskabelige virksomhed vakt betydelig opmærksomhed, ikke mindst i de seneste år, da hans anvendelse af meteorologisk-statistiske metoder på epidemiers forløb har bragt værdifulde og anerkendte resultater, således om sammenhæng mellem epidemierne og visse meteorologiske faktorer. Fakultetet må derfor mene, at han blandt de danske meteorologer i første række kommer i betragtning ved besættelsen af den omhandlede stilling.«

Dette andragende blev af universitetet indsendt til ministeriet til optagelse på finansloven for 1945-46, men sagen blev ikke fremmet. Universitetet gentog da forslaget til finansloven for 1946-47, og der blev herefter på denne finanslov, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 1855-56 under universitetets konto 4. A. Honorarer til lektorer m. fl. optaget en bevilling på 3600 kr. årlig til oprettelse af et lektorat i meteorologi for direktør for meteorologisk institut Helge Petersen.

Under 29. maj 1946 beskikkede ministeriet derefter direktør Helge Petersen som lektor i meteorologi ved Københavns universitet for et tidsrum af 3 år fra den 1. april 1946 at regne.

r. *Oprettelse af et lektorat i arvelighedslære
for dr. phil. Mogens Westergaard*

(j. nr. 255/45).

Under 28. juni 1945 indgav det matematisk-naturvidenskabelige fakultet følgende andragende:

»Undervisning i arvelighedslære ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet har igennem en længere periode været gennemført på den måde, at professoren i arvelighedslære ved den kgl. veterinær- og landbohøjskole som en del af sin embedspligt tillige har meddelt universitetsstuderende undervisning i arvelighedslære, ligesom han har deltaget i eksaminationen såvel ved skoleembedseksamen som ved magisterkonferenser. Denne ordning¹⁾ har været lidet tilfredsstillende for alle parter. Arvelighedslæren er et så vigtigt biologisk fag, at det må anses for særdeles uheldigt, at det ikke doceres ved universitetet af en særlig lærer. I skrivelse af 7. marts d. å. har direktøren for den kgl. veterinær- og landbohøjskole yderligere fremhævet, at undervisningen såvel ved landbohøjskolen som ved universitetet nu har antaget et sådant omfang, at det ikke vel er muligt i fremtiden at lade undervisningen ved begge læreanstalter udføre af samme lærer, hvis der overhovedet skal levnes denne den nødvendige tid til egen videnskabelig forskning osv. Årligt holdtes ved universitetet ca. 15 forelæsninger og ved højskolen ca. 35 forelæsninger. I 1935 steg antallet af forelæsninger ved universitetet imidlertid til 35 årlig som følge af en ny undervisningsplan, og i 1940 steg antallet af forelæsninger ved højskolen til ca. 130 årligt, ligeledes på grund af ny undervisningsplan. Hertil kommer, at der i de senere år i stigende grad har været ønske blandt universitetsstuderende om at kunne tage magisterkonferens i arvelighedslære, ligesom der ved den ved ministeriel bekendtgørelse af 20. juli 1943 ændrede skoleembedseksamen i naturhistorie og geografi er åbnet adgang for de studerende såvel med botanik som med zoologi som hovedfag at tage speciale inden for arvelighedslære. Også dette er vanskeligt gennemførligt uden en særlig lærer i faget under det matematisk-naturvidenskabelige fakultet. Det skal endelig fremhæves, at arvelighedslæren i stigende grad spiller en rolle i gymnasiets biologiundervisning, hvorfor den må anses for en betydningsfuld disciplin ved skoleembedseksamen.

Det vil fremgå af ovenstående, at den ordning, som allerede ved professor C. A. Jørgensens udnævnelse til professor i arvelighedslære ved landbohøjskolen i 1934 ansås for meget betænkelig, nu næppe længere vil kunne fortsættes. Hertil kommer, at man nu i en yngre arvelighedsforsker, dr. phil. Mogens Westergaard har en særdeles kvalificeret kandidat til en sådan lærerpost. Dr. Westergaard, der er magister

¹⁾ se herom universitetets årbog for 1937-38, side 173 ff.

i botanisk genetik 1936, og som i 1940 erhvervede doktorgraden for et betydningsfuldt cytologisk-genetisk arbejde om planteslægten *Melandrium*, har vist sig som en meget alsidig orienteret genetiker med sans for arvelighedsforskningens videre betydning for andre biologiske discipliner, hvorfor fakultetet ikke tager i betænkning at foreslå ham til en lærerpost, hvis en sådan oprettes.

Det vil af ovenstående fremgå, at ikke alene en række saglige grunde og hensyn til de studerendes uddannelse nu gør oprettelsen af en særlig lærerpost i arvelighedslære nødvendig, men at dette ønske tillige i høj grad støttes af den omstændighed, at man fra fakultetets side meget gerne ser dr. Mogens Westergaard knyttet til dets undervisningsvirksomhed.

Man skal derfor tillade sig at indstille, at der oprettes et lektorat i arvelighedslære under det matematisk-naturvidenskabelige fakultet. For at dette skal kunne ske snarest, eventuelt allerede fra 1. april d. å. at regne, skal man yderligere indstille, at lektoratet i zoofysiologi, der hidtil har været beklædt af nuværende professor P. Brandt Rehberg, omdannes til et lektorat i arvelighedslære. Ved professor Brandt Rehbergs udnævnelse til professor i zoofysiologi vil den undervisning, han tidligere som lektor udførte, nu blive bestridt af ham i hans egenskab af professor, og da der siden oprettelsen af lektoratet i zoofysiologi i mellemtiden er oprettet såvel et ekstraordinært professorat i arbejdsfysiologi¹⁾ som et lektorat i idrætsfysiologi²⁾, vil der i øjeblikket ikke være grund til at besætte det ved professor Rehbergs udnævnelse ledigblevne lektorat i zoofysiologi, hvorfor fakultetet under henvisning til ovenstående skal foreslå det omdannet til et lektorat i arvelighedslære fra 1. april f. å. at regne. Det tidligere lektorat i zoofysiologi var honoreret med 2400 kr. + p. t. 30 pct., idet der her var tale om et lektorat, der bestredes af en assistent ved samme institut, hvor undervisningen udførtes, ligesom lektoratets undervisning udførtes under vedkommende professors ansvar. For det nye lektorat i arvelighedslære vil der ikke blive tale om, at det kan knyttes til noget professorat, ligesom det ikke vil blive besat med nogen til universitetet i forvejen knyttet tjenestemand. Det vil derfor formentlig være rimeligt, at der ydes et noget større honorar, hvorfor fakultetet skal tillade sig at ansøge om, at der må blive søgt tilvejebragt fornøden tilslutning til, at honoraret for det nævnte lektorat på forventet tillægsbevilling forhøjes fra 2400 til 3600 kr.[«]

Herefter blev der på finansloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 1855-56 under universitetets konto 4. A. Honorarer til lektorer m. fl. optaget en bevilling på 3600 kr. årlig til oprettelse af et lektorat i arvelighedslære for dr. phil. Mogens Westergaard.

¹⁾ se herom universitetets årbog for 1942-43, side 106 ff.

²⁾ se herom universitetets årbog for 1942-43, side 114 ff.

Under 4. juni 1946 beskikkede ministeriet herefter dr. Westergaard som lektor i arvelighedslære ved Københavns universitet for treåret 1. april 1946-31. marts 1949.

Da fakultetet fandt det ønskeligt, at undervisningen i arvelighedslære snarest mulig blev overdraget dr. Westergaard, indstillede fakultetet under 28. september 1945, at der stilledes et beløb af 2400 kr. til rådighed som vederlag til dr. Westergaard for undervisning i faget i tiden 1. september 1945-31. marts 1946. Efter at denne indstilling var blevet indsendt til ministeriet med tilslutning fra universitetets rektor og kurator, bifaldt ministeriet under 7. januar 1946, at beløbet blev stillet til rådighed under universitetets konto 5. Medhjælp; hjemmel for afholdelsen blev tilvejebragt på tillægsbevillingsloven for 1945-46, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 6091-92.

s. *Oprettelse af et lektorat i marin økologi for amanuensis, dr. phil. Gunnar Thorson*

(j. nr. 164/45).

Under 15. marts 1945 fremsendte det matematisk-naturvidenskabelige fakultet med sin anbefaling følgende andragende fra professorerne, dr. phil. R. Spärck, dr. phil. Kaj Berg og dr. phil. C. M. Steenberg:

»Undertegnede tillader sig herved at ansøge om, at der fra 1. april 1946 at regne søges oprettet et lektorat i marin økologi for dr. phil. G. Thorson. Ved universitetet har der i en lang årrække været et professorat i ferskvandsbiologi, og på finanslovsforslaget for 1945/46 er optaget forslag om oprettelse af et lektorat i terrestrisk økologi. Det vil derfor forekomme naturligt, at der også ved universitetet ydes speciel undervisning i marin økologi. Havforskningen har igennem en lang årrække haft en særlig betydning i Danmark, hvilket bl. a. har fundet sit udtryk deri, at de internationale havundersøgelers sæde har været forlagt til København. Siden Otto Fr. Müllers dage har igennem 150 år en række betydelige forskere som Ørsted, Krøyer, C. G. Joh. Petersen, Joh. Schmidt o. fl. ydet en betydelig videnskabelig indsats. Der er således en tradition for marinbiologisk forskning her i landet; hertil kommer, at en meget betydelig del af de studerende med zoologi til hovedfag vælger specialer inden for marin zoologi, hvortil endelig kommer, at der ved de fiskeribiologiske institutioner er ansat et betydeligt antal zoologer, således at de forskellige havforskningsinstitutioner aftager en ikke ringe del af de videnskabeligt uddannede zoologer. Der er således en række forhold, der i høj grad taler for, at der til universitetet knyttes en speciel lærerpost også i marin økologi. Til denne mere almene begrundelse kan føjes den mere personlige, som ligger i ønskeligheden af at knytte dr. phil. G. Thorson nærmere til universitetets undervisning. Dr. Thorson er født i 1906, blev student 1925, mag. sc.

1930, dr. phil. 1936; siden 1934 har han været videnskabelig assistent ved zoologisk museums 2. afd. I årene 1931–33 foretog han havundersøgelser i østgrønlandske farvande, i 1937 i den persiske havbugt. Hans videnskabelige afhandlinger omfatter dels marine dyresamfund ved Østgrønland, dels marine invertebraters forplantningsforhold, særlig de prosobranche snegles æglægning og udvikling. Der kan særlig være grund til at fremhæve hans doktordisputats, der var et alsidigt marin-økologisk arbejde. Han har desuden skrevet en række faunistiske arbejder over nordatlantiske snegle. Hans produktion viser en betydelig alsidighed, et livligt videnskabeligt initiativ og en omfattende orientering inden for marinbiologien i almindelighed. Siden 1936 har dr. Thorson gennemført en meget stort anlagt undersøgelse fra af ham selv grundlagte laboratorier på Hven og i Helsingør over forplantningsbiologien hos en række marine invertebrater, hvilket er resulteret i et stort monografisk arbejde, der bringer overmåde meget nyt vedrørende larveformer og forplantning hos vor marine invertebratfauna. I denne forbindelse bør det yderligere fremhæves, at dr. Thorson i 10 år har været en energisk og interesseret lærer på universitetets havbiologiske kursus, samt at han endvidere har holdt en del forelæsninger som privatdocent under god tilslutning fra de studerendes side. Navnlig må det fremhæves, at dr. Thorson på udmærket måde har forstået at komme i kontakt med yngre zoologer, som han på forskellig måde har vejledet og inspireret i deres videnskabelige arbejder. Såvel dr. Thorsons videnskabelige produktion som hans initiativ og øvrige virksomhed vil gøre ham meget skikket til at bestride et lektorat i marin økologi, hvorfor man under henvisning til ovenstående redegørelse såvel under hensyn til de almindelige grunde, der taler derfor, som under hensyn til dr. Thorsons personlige kvalifikationer skal andrage om, at der fra næste finansårs begyndelse søges oprettet et lektorat i marin økologi for dr. phil. G. Thorson.«

Herefter blev der på finansloven for 1946–47, jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg A., sp. 1853–54 under universitetets konto 4. A. Honorarer til lektorer m. fl. optaget en bevilling på 3600 kr. årlig til oprettelse af et lektorat i marin økologi for amanuensis, dr. phil. Gunnar Thorson.

Under 4. juni 1946 beskikkede ministeriet herefter dr. Thorson som lektor i marin økologi ved Københavns universitet for treåret 1. april 1946–31. marts 1949.

t. *Oprettelse af et lektorat i planteanatomi for amanuensis,
dr. phil. Tyge W. Bøcher*

(j. nr. 247/43).

Under 26. maj 1943 indsendte professor i botanik, dr. phil. Knud Jessen og docent i botanik, dr. phil. Henning E. Petersen følgende andragende:

»Vi undertegnede tillader os herved at ansøge om, at der ved Københavns universitet oprettes et lektorat i planteanatomi, omfattende den botaniske cellelære og vævslære, herunder cytologi, systematisk og økologisk anatomi.

Som begrundelse skal vi anføre følgende:

De botaniske videnskaber, bortset fra plantefysiologien, har ved Københavns universitet omtrent fra år 1900 været doceret af 2 lærere, en professor, som tillige er direktør ved den botaniske have og for botanisk museum, og en docent. De omfatter morfologi og biologi, systematik, plantegeografi, planteanatomi og kryptogamologi. For tiden er de fordelt således, at professoren docerer morfologi og biologi, systematik og plantegeografi, medens docenten varetager undervisningen i planteanatomi og kryptogamologi.

Kryptogamologien er ligesom de fleste andre botaniske discipliner et fagområde, der er i rig udvikling, og det er meget vidtstrakt, idet det omfatter alle lavere planter fra bakterier opefter og bl. a. beskæftiger sig med så store plantegrupper som alger, svampe, lavarter og mosser samt bregner. Kryptogamologien er så stort et fag, at det giver den lærer, som docerer det, nok at varetage, når han skal nå at sætte sig ind i alle enkeltheder vedrørende disse plantegrupper.

Det er derfor en meget uheldig fagkombination, at denne lærer tillige skal docere planteanatomi, der i sig selv er et stort fag, i det væsentlige helt uafhængig af hans øvrige arbejdsområde. Det uheldige heri kommer nu særlig stærkt til orde derved, at planteanatomi i nyere tid har affødt en ny disciplin, cytologien, det er læren om cellernes indre bygning og struktur, der er blevet en videnskabsgren, i hvilken der overalt arbejdes meget ivrigt. Dens betydning finder udtryk deri, at en meget stor del af den samlede botaniske verdenslitteratur handler om cytologiske emner.

Det er derfor ikke i længden holdbart, at planteanatomi, derunder cytologien, er knyttet til den undervisning, som de to nuværende lærere varetager. Dette fag bør doceres af en særlig lærer, der er fuldt fortrolig med alle nyere undersøgelser og metoder i fagområdet. Vi ansøger derfor herved om, at der oprettes et lektorat i planteanatomi incl. cytologi med pligt for indehaveren til at undervise 2-4 timer om ugen, hvorfor der bør ydes ham et honorar på kr. 3600 årlig.

Som fuldt kvalificeret til denne stilling kan i første række nævnes

fast videnskabelig assistent ved universitetets planteanatomiske laboratorium, dr. phil. Tyge Wittrock Bøcher, der på særdeles tilfredsstillende måde siden 1937 har assisteret ved de anatomiske øvelser og selv har udført en række moderne betonedede arbejder over cytologi. Dr. Bøcher har endvidere som privatdocent holdt meget skattede forelæsninger over emner fra planteanatomien og den botaniske cytologi. Dr. Bøcher er i det hele en meget dygtig, idérig og energisk forsker, der har arbejdet med plantegeografiske, cytologiske og andre emner og som allerede nu, 34 år gammel, har en anselig række publikationer bag sig. Dr. Bøchers evner som lærer har endvidere vist sig at være mere end almindelige. Han er i høj grad påskønnet af sine elever.

Vi skal derfor tillade os at foreslå, at dr. Bøcher overtager det ansøgte lektorat, hvis dette oprettes.«

Dette forslag blev anbefalet af det matematisk-naturvidenskabelige fakultet og af universitetet indsendt til optagelse på finansloven for 1944–45, men sagen blev ikke fremmet, ej heller da universitetet gentog forslaget til finansloven for 1945–46. Efter at universitetet havde gentaget forslaget til finansloven for 1946–47, blev der på denne finanslov, jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg A., sp. 1853–54 under universitetets konto 4. A., Honorarer til lektorer m. fl. optaget en bevilling på 3600 kr. årlig til oprettelse af et lektorat i planteanatomy.

Under 13. juni 1946 beskikkede ministeriet derefter amanuensis, dr. phil. Tyge W. Bøcher som lektor i planteanatomy ved Københavns universitet for treåret 1. april 1946–31. marts 1949.